

NOWA REFORMA

Redakcja w Krakowie przy ulicy Jagiellońskiej l. 10 na II-m piętrze.

Prenumerata wynosi:

W Krakowie 24 kor. rocznie, 2 kor. miesięcznie
w Austro-Węgrzech z jednorazową przesyłką 32 k.
rocznie, 2 kor. 70 hal. miesięcznie.
z dwarazową przesyłką 38 koron rocznie
3 kor. 20 hal. miesięcznie.

Inseraty po 20 hal. za wiersz petytowy,
Nadesłane po 60 hal. za wiersz petytowy.

ADMINISTRACJA

w Krakowie przy ulicy św. Anny 8, na parterze

Cena numeru 6 hal. — z przesyłką pocztową 8 hal.

Od Administracji.

Celem uregulowania nakładu i należytej ekspedycji dziennika, z powodu wzmożonego ruchu nowym rokiem, prosimy o możliwie najwcześniejsze przesyłanie prenumeraty.

Czeki pocztowe zostały już rozesłane.

Zjazd w Petersburgu.

Myliłby się, ktoby sądził, że wyczerpana wysilkami reunionu i „porządkowania“ Europy dyplomacya wypoczywa i próżnuje. Wielka gra toczy się dalej, od czasu do czasu tylko dając znać o sobie jakimś głośniejszym echem. Jedno z nich odbiło się właśnie teraz wielokrotnie we wszystkich ośrodkach polityki międzynarodowej i w całej prasie europejskiej.

Oto nad Nową niby przypadkowo znalazł się król serbski Aleksander z kilkoma dyplomata-ami w świecie, były minister wojny rumuński, jeden z najwybitniejszych dyptomatów bułgarskich. Obecnie zaś do kompletu przybył także premier gabinetu ateńskiego Venizelos. Każdy z nich ma jakąś specjalną misję oficjalną. Jeden przyjechał na odsłonięcie pomnika, drugi, ponieważ mu było po drodze, trzeci, aby dać folię potrzebnie serca...

I tak to z rozmaitych powodów złożyło się, że w Petersburgu zebrał się znowu cały chrześcijański Bałkan na naradach, na które Austriya szczególnie ma poważne powody spoglądać z największą podejrzliwością. Zjazd ten bowiem zdaje się świadczyć, że fundamenty związku bałkańskiego jednak nie rozsypały się tak całkowicie wskutek drugiej t. zw. „bratobójczej“ wojny w Macedonii, ale że stoją jeszcze i kto wie, czy nie staną się znowu podstawą nowej budowli dla dyplomacyi rosyjskiej pilnie wznoszanej.

Polityka austriacka popierając Bułgarię, straciła Rumunię, ale nie zyskała Bułgarię. Rząd austrofiński w Sofii musiał rozwiązać parlament, ponieważ nie udało mu się na gruncie swego programu stworzyć dość silnej większości. Jest bardzo wątpliwem, czy uda mu się to w przyszłości. Mimo bowiem wszystkie zawody, jakie ze strony Rosyi spotkały Bułgarię, nie wygasło tam rusofilstwo ale utrzymuje się w stanie utajonym, jako jedyna możliwa platforma polityki zagranicznej. W miarę uspokajania się umysłów w Bułgarii i przemijania tej rozpaczki, w którą popadł był naród po katastrofie lipcowej, marzenia o pomocy Austrii i płynące z nich austrofilstwo będą ustępowały miejsca trzeźwemu rachunkowi, a ten wskaże Bułgarom zawsze Rosyę, a nie Austrię jako orędowniczkę.

Skoro zaś z Bułgarią rzeczą ma się w taki sposób, to z innymi państwami bałkańskimi sprawa pójdzie jeszcze łatwiej. Interes ich wymaga przede wszystkim zabezpieczenia uzyskanego w dwóch wojnach stanu posiadania, co znowu do się najłatwiej osiągnąć przez zneutralizowanie pragnień rewanzu ze strony Bułgarii i wciągnięcia jej ponownie do związku bałkańskiego.

Odrodzony ten twór polityki rosyjskiej zwracałby się teraz przedewszystkiem przeciw Austrii, która musiałaby liczyć z istnieniem wrogiej sobie koalicji, wzmożonej jeszcze przez Rumunię a nie neutralizowanej już wcale przez Turcyę.

Mają więc w Wiedniu dość powodów po temu, aby z nieumnością spoglądać na odbywający się w Petersburgu zjazd polityków bałkańskich. Jakikolwiek bowiem wyda on rezultat, pożytku nie przyniesie on Austrii.

Po odroczeniu sesyi.

Telefoniczne informacje „N. Reformy.“

Wiedeń, 31. stycznia.

Głównem znamieniem sytuacji, jaka zapanowała po odroczeniu sesyi parlamentarnej, jest powszechne oburzenie na obstrukcyonistów, którzy zmusili rząd do zainstalowania rządów § 14. Oburzeniu temu dają dziś jednogłośnie wyraz wszystkie tutejsze dzienniki, z których żaden nie znalazł ani słowa usprawiedliwienia obstrukcyi.

„N. Fr. Presse“ pisze w artykule wstępnym: Niedocenianie ważności zajęć wczorajszych byłoby grzeszkiem lekkomyślnością, okazało się bowiem, że stronnictwo, które utrzymuje liczne stosunki z możną szlachtą czeską i byłymi ministrami, dopuściło się wobec państwa ciężkiego przewinienia. Jeszcze nigdy egoizm jednej grupy z taką brutalnością nie stanął w poprzek potrzebom całego państwa i własnej ludności. Czegoż właściwie życzą sobie ci ludzie, którzy w ten sposób atakują państwo i nie zważają na ekonomiczne i finansowe klęski? „N. Fr. Presse“ dochodzi w końcu do wniosku, że agraryusze czescy, którzy postawili żądania niemożliwe do spełnienia, chcieli koniecznie zerwać zupełnie z rządem, aby tem skuteczniej prowadzić walkę przeciw niemu z okazji przedłożenia wojskowych i wymusić utworzenie nowego gabinetu i taki kurs polityki, któryby się sprzeciwiał ugodzie czesko-niemieckiej.

„N. Wiener Tagblatt“ zwraca uwagę na to, jak niesłychaną cierpliwość okazał hr. Stuergha w całej walce z obstrukcyą. Zniechęcone stronnictwa pracy same mu doradzały, aby położył koniec obstrukcyi, hr. Stuergha jednak do ostatniej chwili podejmował nowe próby, aby nakłonić agraryuszy do zmiany taktyki. Także „Tagblatt“ podkreśla, że obstrukcyoniści, którzy nie mieli żadnego własnego programu, jedno tylko mieli na ku, to jest obalenie gabinetu.

Półurzędowy „Fremdenblatt“ pisze: Nigdy nie było w parlamencie lekkomyślniejszej obstrukcyi niż obstrukcyja czeskich agraryuszy, która zmusiła Izbę posłów do nagłego przzerwania pracy. Zupełnie niejasne były cele i zamiary taktyki obstrukcyjnej. Obstrukcyoniści sami nie wiedzieli, czego sobie życzą, bo codziennie podawali inne przyczyny swego zachowania, konsekwentnymi okazali się tylko w dążeniu do zniszczenia prac parlamentu i tego celu dopięli. Smutny sukces stronnictwa parlamentarnej, które zasiada w Izbie powszechnego prawa głosowania. Zwycięstwo obstrukcyi jest dotkliwą klęską parlamentarizmu.

„Reichspost“ również ostro potępia obstrukcyonistów, twierdzi jednak, że zwycięstwo czeskich agraryuszy umożliwiało zostało przez to, iż parlament przy przedłożeniach podatkowych nie uszanował życzeń chrześcijańsko socyalnych i uległ terrorizmowi stronnictw radykalnych.

„Zeit“ stwierdza, że obstrukcyoniści sami nie wiedzieli, czego chcą, obstrukcyja była bezmyślną, a z punktu widzenia czeskiego najbardziej szkodliwą.

Parlament zbierze się prawdopodobnie dopiero 10 marca i będzie obradował do 3 kwietnia. Prezydium sądzi, że czescy agraryusze na razie nie podejmą wtedy na nowo obstrukcyi, bo na porządku dziennym staną tak popularne przedłożenia, jak reforma podatku domowo klasowego i domowo czynszowego, dopiero przy naradach nad przedłożeniem wojskowym trzeba będzie się liczyć z ewentualnością obstrukcyi.

Po wczorajszym posiedzeniu kilku posłów konferowało z prezydentem ministrów. Starano się nakłonić hr. Stuergha, aby odroczenie parlamentu dopiero 4 lutego zostało ogłoszone oficjalnie, tak aby Izba panów mogła jeszcze załatwić uchwalone przez Izbę posłów przedłożenie o pragmatyce służbowej dla nauczycieli, nowelę do ustawy o ubezpieczeniu i t. d. Hr. Stuergha oświadczył, że niestety jest to niemożliwe, bo odnośne przedłożenia w Izbie panów nie są nawet jeszcze przekazane komisjom.

Jak się okaże, prowizoryum budżetowe wprowadzone w życie na podstawie § 14 nie będzie zawierało upoważnienia do podejmowania pożyczek, podjęcie pożyczek odłożono przeto do wiosny. W marcu rząd wnieśli osobne przedłożenia dotyczące pożyczek. W międzyczasie zarząd państwowy pokrywał będzie wydatki z dochodów bieżących, ewentualnie za pomocą weksli podatkowych, które będą eskontowały w banku austro-węgierskim.

Wiedeń, 31 stycznia.

Odroczenie parlamentu wymuszone przez obstrukcyę czeską, wywołuje ogólny niesmak. Obstrukcyja tym razem była pozbawiona wszelkiej logiki i myśli politycznej, to też sądzi, że obstrukcyoniści czescy musieli tym razem mieć jakieś inne dotychczas niewyjawione jeszcze powody do rozbicia parlamentu. Że chodziło im istotnie o rozpisanie wyborów do Sejmu, trudno uwierzyć wobec tego faktu, że Sejm czeski aż do niedawna przez 6 lat nie mógł odbyć ani jednego posiedzenia i że ewentualnie nowo wybrany Sejm w danych warunkach i przy naprzężonych stosunkach między Niemcami a Czechami znów nie mógłby obradować. To też okazało się zaraz, co dla nikogo nie było wątpliwem, że obstrukcyja była ciosem wymierzonym nie przeciw rządowi, ale przeciw parlamentowi, a także przeciw ludności, albowiem z powodu odroczenia Rady państwa nie tylko prowizoryum budżetowe nie zostało uchwalone, ale także szereg innych ustaw nie może wejść w życie. I tak n.p. ustawa o pragmatyce nauczycielskich szkół średnich, uchwalona przez Izbę posłów, nie może być uchwalona przez Izbę panów i została odroczone przez to co najmniej na kilka miesięcy, tak samo nowela do ustawy o ubezpieczeniu prywatnem. Ponadto Izba posłów przez udaremnienie uchwalenia prowizoryum budżetowego nie zdołała uchwalić już od dawna oczekiwanych ulg w podatku domowo-klasowym i domowo-czynszowym, jakoteż ubezpieczeństwa popularnego dla ostatniej pożyczki galicyjskiej. Dalej wstawione były do prowizoryum budżetowego 2 mil. kor. na zarządzenia przeciw bezrobociu, 30 mil. kor. na inwestycje kolejowe, jakoteż inne kredyty na prace i budowle publiczne, które teraz oczywiście będą zamiechane, gdyż prowizoryum wydane będzie bez tych wszystkich kredytów. Ogólnie ludności ponosi także szkodę przez to, że pożyczka, którą rząd byłby mógł w razie uchwały parlamentarnej w obecnych stosunkach otrzymać po korzystniejszym kursie, będzie albo odroczone, albo zaciągnięta na wyższą stopę procentową w drodze bonów kasowych. Obstrukcyja czeska przeciw prowizoryum budżetowemu daje także przedsmak sesyi Rady państwa, która znów zbierze się, jak przypuszczają z początkiem marca i która ma trwać tylko do 3-go kwietnia, a załatwiłaby w tych zaledwie 4 tygodniach nowe podwyższenie kontyngentu rekrutów, ustawę o kolejach lokalnych i kolei bośniackiej, jakoteż wszystkie niezalatowane w obecnej sesyi ustawy. Ponieważ zmiany rządu aż do marca spodziewać się nie należy, jest niemal pewnem, że także sesya wiosenna z powodu obstrukcyi czeskiej będzie udaremniona. Czy rokowania ugodowe czesko-niemieckie, które mają się odbyć podczas przerwy parlamentarnej, w tym nastroju doprowadzą do jakiegokolwiek rezultatu pomyślnego, ogólnie wątpliwa.

—Dzisiejszy numer „Nowej Reformy“ składa się z dwóch arkuszy druku Na I i II stronie dodatkowego arkusza zamieszczamy felieton p. Józef Czysty.

— Koniec działu redakcyjnego „Nowej Reformy“ na 6-tej stronie.

Odroczenie Rady państwa.

(Telefonem.)

Wiedeń. W Izbie posłów zjawili się wczoraj po wspólnej naradzie pod przewodnictwem posła Stanka zastępcy stronnictw obstrukcyjnych wraz z zastępcami innych nie biorących udziału w obstrukcji stronnictw czeskich u prezydenta gabinetu hr. Stuergha i przedłożyli mu następujące żądania:

Aby prezydent gabinetu oświadczył, czy uważa za cel swój najchlebniejsze przywrócenie stosunków konstytucyjnych w Czechach.

Wzywa się go, aby podał ścisły termin, w którym nastąpi przywrócenie tych stosunków przez rozpisanie wyborów do sejmu czeskiego.

Prezydent gabinetu hr. Stuergh powołał się na swoje wywody na wczorajszej konferencji seniorów, w których z całym naciskiem podniósł, że rząd uważa za obecny stan w Czechach za prowizoryum i będzie dążył do przywrócenia normalnych stosunków w drodze akcji pojednawczej, prowadzonej z całą energią. Odpowiednio do patentu, wydanego dla Czech w lecie r. z., będzie się starał o zbliżenie obu narodów w Czechach i użyje wszelkich sił, aby przez to umożliwić także przywrócenie stosunków konstytucyjnych w Czechach. Co do rozpisania wyborów sejmowych oświadczył premier, że nie może temu uczynić zażość. Sprawy muszą być przygotowane w drodze pozaparlamentarnej i trzeba baczyć na to, aby instytucje konstytucyjne w Czechach nie zostały przez zbyt pocięszy krok narażone na niebezpieczeństwo nowej kompromitacji. Warunkiem w tym kierunku jest osiągnięcie porozumienia między obu narodami. Premier wskazał na prowizoryczne uprzywilejowanie stosunków w Czechach pod względem administracyjnym i finansowym w duchu potrzeb i interesów ludności, że prowizoryum to pod względem politycznym nie może odpowiadać uczuciom konstytucyjnym i duchowi autonomicznemu ludności. Już z tego powodu, a przedewszystkiem w świadomości obowiązku czuwania nad życiem konstytucyjnym będzie jak najrychlej dążył do stworzenia warunków przywrócenia życia konstytucyjnego w Czechach i liczy na współdziałanie stronnictw przy wdrożonych rokowaniach ugodowych.

Pos. Stanek oświadczył po naradzie imieniem opozycyjnych grup czeskich, że nie mogą zmienić swojej taktyki i dalej prowadzi będą obstrukcję. Wobec tego o g. 4. popoł. otwarto ponownie posiedzenie Izby posłów, poczem prezydent Dr. Sylwester oświadczył: Do spraw formalnych, zgłoszonych jest jeszcze 38 mowców. Ponieważ ostatni mowcy nie trzymali się regulaminu i mimo przypomnień przyzwykłym nawet nie stawiali wniosków, widzę się spowodowanym oświadczyć, że środki regulaminowe nie wystarczają, aby skutecznie wystąpić przeciw temu nadużyciu (oklaski). Skuteczna czynność parlamentu jest więc zupełnie wykluczona, mimo iż większość Izby jest chętną do pracy (Zywe oklaski i potakiwania). W takich warunkach zamykam posiedzenie. Następne posiedzenie rozpiszę w drodze pisemnej.

Wiedeń. Jak się c. k. Biuro koresp. dowiaduje, wystosował prezydent gabinetu do prezydentów obu izb parlamentu pismo, zawiadamiające, że na podstawie najwyższego upoważnienia Rada państwa została z dniem 31. b. m. odroczone.

Z wczorajszego dnia w parlamencie.

Wiedeń. Z dnia wczorajszego, którego wypadki zadecydowały o losie prowizoryum budżetowego, zanotować należy następujące szczegóły. Już w godzinach przedpołudniowych dziwna panowała nerwowość w kuloarach parlamentu. Mimo, że próba uskuteczenia kompromisu zawiodła, przeważał zrazu nastrój optymistyczny. W kuloarach słyszano z najrozmaitszych stron zapewnienia, że wszystko dobrze się skończy, bo agraryusze czescy przestraszają się odpowiedzialności, na jaką się narażają i w ostatniej chwili zmieniają taktykę. Ten nastrój optymistyczny ucierpiał nieco, skoro się dowiedziano, że hr. Stuergh wyczerpał już wszystkie środki, jakich mógł użyć celem uwolnienia Izby od obstrukcji, że więc los prowizoryum budżetowego leży w rękach obstrukcyjnych. Komentowano to oświadczenie w tym duchu, że Stuergh nie chce pertraktować z przywódcami obstrukcji. Nastrój znów się poprawił, kiedy w południe czescy socjaliści wystąpili z nowym wnioskiem kompromisowym. Zwołano wszystkie stronnictwa czeskie na wspólną naradę, której celem było umożliwienie solidarnego postępowania całej reprezentacji czeskiej w Izbie, przez co chciano agraryuszom ułatwić cofnięcie się. Prezydent Izby, zawiadomiony o tej próbie, podjętej przez socjalistów czeskich, przerwał o 1-ej posiedzenie plenarne, poczem stronnictwa czeskie zebrały się na wspólną naradę. Na konferencji tej poseł Nemeec poddał pod dyskusję wniosek, by wzywano rząd do złożenia w plenum deklaracji, iż obowiązują się jak najspieszniej zająć przywróceniem normalnych stosunków w Czechach. Wywiązała się długa dyskusja, w ciągu której agraryusze stanowczo oświad-

czyli, iż muszą trwać przy swoim żądaniu, by rząd zobowiązał się do rozpisania wyborów do sejmu czeskiego w pewnym, ściśle oznaczonym terminie. Ponieważ młodocześni na wniosek taki zgodzić się nie chcieli, konferencję przerwano, nie osiągnawszy żadnego wyniku.

Po konferencji posłowie Nemeec i Tuzar zawiadomili prezydenta Sylwestra, że konferencja nie zdołała wprowadzić podjąć żadnej uchwały, ale mimo to należałoby wdrożyć bezpośrednio rokowania z rządem, bo może w ten sposób da się uzyskać zbliżenie. Sylwester natychmiast zawiadomił o tej rozmowie hr. Stuergha, a ten zgodził się na konferencję z Czechami. (Podana jest o niej informacja na innem miejscu; przyp. red.) Oświadczenie hr. Stuergha na konferencji uznano opozycją czeską za niewystarczającą i zawiadomiono o tem hr. Stuergha. Hr. Stuergh odpowiedział: Przyjmuję to oświadczenie z ubolewaniem do wiadomości i proszę zawiadomić o niem prezydenta Izby. Stanek natychmiast udał się do Sylwestra, a ten otworzył na nowo posiedzenie i po krótkiej przemowie zamknął je, oświadczywszy, że o terminie następnego posiedzenia zawiadomi w stosownym czasie Izbę pisemnie.

Po tej enuncyacji prezydenta powstała ogromna wrzawa w izbie. Niemcy wołali na obstrukcyjnistów: Pfu! na co ci z oburzeniem odpowiadali. Iro zawołał do Praszka: Trębaczu sztabowy pobierający 16 tysięcy K! Wrzawa trwała dłuższy czas, poczem posłowie w kuloarach i w sali marmurowej omawiali sensacyjne zajścia dnia wczorajszego.

Dziś przedpołudniem ma się odbyć posiedzenie niemieckiego Związku narodowego, na którym uchwalony zostanie manifest dla wyborców, prócz tego Niemcy chcą zwołać dwa wielkie wiece ludowe. Socjaliści niemieccy już wczoraj wydali manifest do wyborców potępiający ostro obstrukcję.

Odroczenie powoduje zasystowanie dyet poselskich, przerwanie działalności wszystkich komisji z wyjątkiem komisji dla ubezpieczenia społecznego, która uznana została swego czasu za nieustającą.

Ubezpieczenie społeczne.

Wiedeń. Na wczorajszym posiedzeniu komisji dla ubezpieczenia społecznego § 2. przyjęto bez zmiany. Przystąpiono do głosowania nad postanowieniami przejściowymi dla Galicji i Bukowiny. Wniosek posła Hudeca, aby nad temi postanowieniami przejść do porządku dziennego, został odrzucony. Odrzucono również wnioski posłów Hudeca i Wintera, według których w Galicji i Bukowinie miałby natychmiast wejść w życie obowiązek ubezpieczenia dla wszystkich robotników leśnych i rolnych, zórowno na przypadek słabości, jak niezdolności do pracy i starości. Natomiast przyjęto wniosek posła Białego opiewający, że w przedsiębiorstwach leśnych i rolnych, obejmujących ponad 50 hektarów, robotnicy stali mają natychmiast podpaść pod obowiązek ubezpieczenia na przypadek choroby.

W postanowieniach przejściowych dla Galicji było także proponowane, aby dla służby domowej wszedł natychmiast w życie tylko obowiązek ubezpieczenia na przypadek choroby.

Pos. Smitka postawił wniosek, aby w gminach liczących ponad 5000 ludności wszedł natychmiast w życie także obowiązek ubezpieczenia na przypadek niezdolności do pracy, względnie starości. Pos. Seidl postawił wniosek, aby jako granicę ustalić 10 tysięcy mieszkańców.

Uchwalono wniosek Smitki z poprawką Seidla. Przyjęto następnie postanowienia o odszkodowaniu, jakie ma być płacone w Galicji i Bukowinie ze strony państwa przez czas przejściowy.

W sprawie administracji funduszu, który ma być utworzony z powyższego odszkodowania, przyjęto wniosek posła Białego, według którego w każdym kraju ma być powołana do życia komisja z 9 członków, z których dwóch zamianuje państwo, trzech Wydział krajowy, czterech wyznaczą główne organizacje rolnicze. Przyjęto wniosek, że postanowienia przejściowe dla Galicji i Bukowiny mają być po 12 latach poddane rewizji przez ustawodawstwo. Natomiast odrzucono wniosek posła Wyszkowskiego, aby postanowienia przejściowe dla Galicji po 10 latach same przez się straciły moc obowiązującą.

Tęsamem załatwiła komisja specjalne postanowienia dla Galicji i Bukowiny.

Z Koła polskiego.

(Telefonem.)

Wiedeń, 31 stycznia.

Na wczorajszym posiedzeniu Koła polskiego wiceprezes hr. Skarbek oznajmił, że na wysłane telegramy otrzymał następujące, przyjęte wśród oklasków przez Koło do wiadomości, depesze od namiestnika i marszałka kraju:

„Wysoko sobie cenię uznanie i podziękowanie Koła polskiego. Mam pełną nadzieję, że obecnie porozumienie w sprawie reformy wyborczej, a w ślad za niem uchwała Sejmu, której pewnie już oczekiwac-

wolno, będzie nie jedynym, lecz pierwszym krokiem do zupełnego zrozumienia i porozumienia między obu narodami, a tem samym zadatkem zgodnego i współzycia i rozwoju kraju tak gorąco umiłowanego Namiestnik Korwowski.

Szczera radość sprawiło mi uznanie Koła polskiego, za które składam na ręce hrabiego wyraz głębokiej wdzięczności mojej. Adam Goluchowski.

Następnie przedłożył hr. Skarbek imieniem prezydium sprawozdanie o wyniku konferencji, odbytych w myśl zlecenia Koła z rządem w sprawie akcji zapomogowej. Wskutek tej interwencji wyasygnował rząd na podstawie wniosku namiestnika na do-rażną pomoc dla miast galicyjskich milion koron, na zakupno zaś paszy 500.000 K.

Co do dalszych wniosków, jak przyspieszenie budowy publicznych i innych państwowych akcji zapomogowych, popieranym również przez namiestnika, odbędzie się pod przewodnictwem prezydenta gabinetu konferencja międzyministerjalna, przy której hr. Stuergh przyrzekł zająć przychylną stanowisko. Program dalszej akcji zapomogowej będzie ustalony na najbliższej konferencji prezydium Koła z namiestnikiem.

W kwestyi zbyt ostrego postępowania władz sądowych w sprawach emigracyjnych interweniowało prezydium u ministra sprawiedliwości i otrzymało przyrzeczenie rozpatrzenia wniesionych do Koła zażaleń i wydania odpowiednich zarządzeń.

W sprawie ogłoszenia w drodze rozporządzenia w związku z amnestją podatkową przepisów przejściowych odnośnie do podatku domowo-czynszowego z okresem najmniej 14-letnim na wzór rozporządzenia, wydanego w r. 1906 dla miast Karlsbadu i innych, otrzymało prezydium Koła przychylną decyzję rządu, zgodnie z wnioskiem posła Grossa.

Po przyjęciu tego sprawozdania do zatwierdzającej wiadomości przez Koło, przeprowadzono jeszcze dyskusję nad wnioskiem hr. Lasockiego w sprawie sprzedaży kart okrętowych, względnie układów rządu z towarzyszami okrętowemi i uproszono prezydium Koła, aby w czasie przerwy, spowodowanej odroczeniem parlamentu, usilnie czuwało nad załatwianiem spraw krajowych u władz centralnych.

Telegraficzne i telefoniczne wiadomości.

Sejmowa reforma wyborcza.

Lwów. Subkomitet geometryczny komisji dla reformy wyborczej ukończył swoje prace. Dziś zbierze się subkomitet polityczny.

Podatek od samochodów.

Wiedeń. Komisja podatkowa obradowała wczoraj nad uchwałą Izby posłów w sprawie zaprowadzenia podatku od samochodów, w której to sprawie Izba panów żąda ustalenia jednolitej opłaty 12 koron dla wozów wszelkich sił w miejsce dotychczasowego stopniowania. Zmianę tę przyjęto bez dyskusji. Sprawozdawcą dla Izby wybrano posła Tonellego.

Polacy a rząd niemiecki.

Berlin. W parlamencie niemieckim podczas rozpraw za budżetem ministerstwa spraw wewnętrznych p. D o m b e k żalił się na nieposzanowanie prawa koalicyjnego przez pracodawców, zwłaszcza na Górnym Śląsku. Mowca zaatakował rząd z powodu jego stanowiska w sprawie prowincji wschodnich i wskazując na zawarty w Galicji między Polakami i Rusinami pokój przestrzegając przed wygrywaniem Rusinów przeciw Polakom, gdyż Niemcy potrzebują obcych robotników i nie mogą wyrzekać się polskiego źródła.

Podróż ces. Wilhelma.

Berlin. (WAT.) Cesarz Wilhelm wyjeżdża do Korfu d. 23 marca.

Bułgaria i Serbowie.

Sofia. „Dniownik“ donosi, że tutejszy poseł rosyjski przedsięwziął nowy krok, aby skłonić rząd bułgarski do zbliżenia się do Serbii. Prezydent ministrów oświadczył jednak, że to jest niemożliwym, jak długo panują obecne stosunki w Macedonii.

O wyspy Egiejskie.

Londyn. Biuro Reutersa donosi, że rząd turecki zaproponował Grecji we formie nieoficjalnej wymianę wysp Chios i Mitylene na kilka wysp. znajdujących się obecnie w posiadaniu Włoch.

Przesilenie w Alzacji.

Berlin. Jak biuro Wolffa donosi, namiestnik Alzacji hr. Wedel oświadczył gotowość pozostać jeszcze przez kilka miesięcy na swem stanowisku, a by wprowadzić w urządowanie następcę po sekretarzu stanu Zornie, który ustępuje.

Berlin. (WAT.) Jako następcę hr. Wedela wymieniają ministra Schorlemera, który atoli odmówił przyjęcia godności namiestnika Alzacji.

Etyka porucznika Forstnera.

Strassburg. (WAT.) Przed sądem ziemiańskim w Saverne rozpocznie się d. 17 lutego b. r. proces

przeciwno porucznikowi Forstnerowi, osławionemu bohaterowi afery w Saverno. Porucznik Forstner obwiniony jest o uwiedzenie nieletniej córki robotnika Koellera.

Nowe Saverno.

Strassburg. W Sablon koło Metz miało przyjść znów do zajść między wojskiem a ludnością cywilną. W dzień urodzin cesarza znajdowało się w pewnej restauracji, gdzie grała muzyka 20 batalionu, czterech Lotaryńczyków, którzy rozmawiali z sobą po francusku. Pewien porucznik wezwał ich, aby mówili po niemiecku albo opuścili lokal. Ludzie ci poszli do innej restauracji, ale ów porucznik poszedł za nimi i słysząc, że dalej rozmawiają po francusku, przyprowadził majora, który ich znieważył. Jednego uderzył i stracił mu czapkę z głowy, poczem kazał ich przez podoficerów odprowadzić na policyę, skąd ich dopiero puszczono na wolność. Komenda 16 korpusu armii prostuje to doniesienie, podając, iż obywatele ci zachowywali się prowokująco, a władze wojskowe nie dopuściły się wobec nich żadnego gwałtu, tylko całkiem spokojnie oddały ich w ręce policyi.

Odwiedziny królewskie.

London. Jak urzędowo donoszą, w kwietniu angielska para królewska złoży wizytę prezydentowi republiki francuskiej w Paryżu. W maju odwiedzi angielską parę królewską król i królowa duńska.

Maeterlinck na indeksie.

Rzym. „Osservatore Romano“ ogłasza dekret kongregacji indeksowej, według którego wszystkie dzieła Maurycego Maeterlincka zostały umieszczone na indeksie.

O fabryki putiłowskie.

Paryż. Ag. Havasa donosi: Ambasador Delcassé przedsięwziął z polecenia rządu francuskiego „demarche“ u rządu rosyjskiego w sprawie ewentualnego przekształcenia warsztatów putiłowskich. Oczekują w Petersburgu, że wkrótce przedłożone będą propozycje francuskiej grupy finansowej.

Przyjazd rozbitek.

Norfolk. Parowiec „Nantuket“ przybył tu z 385 osob. Zaraz po katastrofie zanurzyła się jedna część okrętu. Pasażerowie pływający we wodzie, wspięli się na wystającą z wody część okrętu, która jednak wnet się zanurzyła. Niektórzy z uratowanych znajdowali się przez trzy kwadransy w bardzo zimnej wodzie. Uratowani opowiadają, że dowiedzieli się o katastrofie, dopiero, gdy woda zaczęła dostawać się do kabin. Nie było wielkiego zamieszania wśród pasażerów.

Kronika z ostatniej chwili.

Ze względów techniczno-drukarskich, dział kroniki bieżącej zamieszczamy na następnych stronkach dziennika.

Kraków, 31 stycznia.

Zapiski osobiste. Prezes Koła pol. dr. Leo odmieszkanie, a jutro wyjeżdża do Lwowa na posiedzenie komisji dla reformy wyborczej.

Sprawy miejskie. Wczoraj odbyło się posiedzenie Sekcji skarbowej pod przewodnictwem wiceprezydenta m. Sarego, na którym przyjęta sekcyja do wiadomości sprawozdanie magistratu w sprawie zaciągnięcia pożyczki na budowę budynków szkolnych w miejsce baraków, oraz zakończyła debatę nad projektem opłat budowlanych i kancelaryjnych.

Dalsze zasklepienie Rudawy. Jak wiadomo, gmina m. Krakowa rozpisala konkurs na ukształtowanie wylotu ul. Wolskiej i okolicznych, jakoto gruntów między parkiem Jordana i aleją Mickiewicza, miejskiego gruntu po torze wyścigowym i Błoń miejskich. Osuszenie jednak i odwodnienie tych terytoriów i na północ leżącej Czarniej Wsi, Nowej Wsi i Łobzowa zależnem jest w pierwszej linii od pogłębienia dawnego koryta Rudawy i zasklepienia Rudawy. Przy komisjach prawno-wodnych nad przełożeniem Rudawy, rząd przyjął na siebie obowiązek tego koryta tylko w ul. Retoryka do gmachu Sokoła, to jest w granicach dawnego miasta, motywując to tem, że tylko na tej przestrzeni uchodzą kanały miejskie do Rudawy i szkodzą miastu pod względem zdrowotnym.

Delegaci gminy wszakże ze względu na przyłączone terytoria, zażądali pogłębienia i zasklepienia Rudawy aż do obecnej ul. Piastowskiej, dawniej drogi wojskowej Łobzow-Zwierzyniec. Sprawa wskutek dalszych rokowań stanęła tak, że gmina m. Krakowa musiała na razie zrezygnować z dalszego zasklepienia i wyłączone tę sprawę z prawno-wodnych dochodzeń nad regulacją Rudawy, niarodajne jednak czynnikii poczetowały gminie możność po zasklepieniu ul. Retoryki, staranie się o tę inwestycję w drodze administracyjnej.

Gmina też opracowała tego roku szczegółowy projekt takiego zasklepienia i wniosła petycję jeszcze w lipcu do namiestnictwa, aby Ministerstwo robót publicznych tę część koryta, położonego obecnie w mieście wzdłuż ul. Trzeciego Maja, wyposażonej

po wielkomięjsku i uczęszczanej przez tysiące publiczności, ze względów sanitarnych zasklepiło. Zarząd miasta przywiązuje tak wielką wagę do tej inwestycji, że we wspomnianej petycji oświadczył, iż nie uchyli się od przyczynienia się pewnym datkiem do jej kosztów.

Spodziewać się należy, że Namiestnictwo, jako władza krajowa, względnie Ministerstwo robót publicznych, bacząc na obecną klęskę bezrobocia, sprawę tę weźmie pod zyczliwą rozwagę i rzecz załatwi szybko.

Jak nam donoszą, Namiestnictwo projekt i petycję przesłało tutejszemu kierownictwu regulacji Wisły i Rudawy, które rzecz po dokładnej i sumiennej analizie jak najlepiej zaopiniowało i Namiestnictwu zwróciło.

Z uniwersytetu. P. Alfred Beller, kand. adw. rodem z Krakowa, otrzymał w uniwersytecie Jagiellońskim stopień doktora praw, a p. Bolesław Gaweccki ze Skierniewic stopień doktora filozofii.

Muzyka kameralna. W dziesiątym poranku Instytutu muz. w niedzielę, d. 1 lutego wystąpi gościnnie jako solista amator Dr. A. Jendl, znany artysta-amator. W programie pieśń niemiecka: Wolf i Strauss, oraz sonata na wiolonczelę R. Straussa w wykonaniu dra W. Radeckiego i Kl. Czop Umlaufowej.

Wszechwładztwo kinematografu. Z inicyatywy Tow. ochrony piękności Krakowa odbyło się wczoraj w sali Izby handlowej zebranie, poświęcone kwestyi kinematograficznej. Zebrało się grono pań i panów, interesujących się tą sprawą. Zebranie zagał prezes dr. Stanisław Goliński, zaznaczając, że Tow. ochr. piękności Krakowa pragnęło w pierwszym rzędzie rozpatrzyć kwestyę obłepienia miasta afiszami kinematograficznymi. Przewodniczącym na sekretarza zaprosił architekta p. Tadeusza Nowakowskiego.

Odczyt p. t. „Wszechwładztwo kinematografu“ wygłosił dr. Marian Stępowski, rozpatrując bardzo obiektywnie wady i zalety tego nowego popularnego widowiska i jego stosunek do teatru.

W dyskusyi zabierali głos uczestnicy zebrania, niemniej właściciele tutejszych kinematografów; ostatni wskazywali, że chętnie pójda na rękę Towarzystwu ochrony piękności Krakowa i zastosują się do jego wskazówek co do kwestyi plakatowej; dalej podnosili, że obecnie pewien odłam kinematografów daje dobre programy, odpowiednie dla inteligencji i szerokich kół, drugi zaś uprawia dalej przedstawienia o bardzo niskiej i niezdrowej treści. O tej różnicy zawsze pamiętać trzeba, gdy się mówi o kwestyi kinematograficznej Oskarżenia należy indywidualizować.

Po dyskusyi postanowiono powołać do życia komisję, złożoną z delegata techn. Tow. ochrony piękności Krakowa, Tow. oświatowego, Komisji teatralnej i właścicieli kinoteatrów. Zadaniem komisji będzie dalsze rozpatrzenie kwestyi na podstawie wczorajszej dyskusyi i przygotowanie wniosków dla ponownego zebrania.

Wiec młodzieży rolniczej. We środę wieczorem o godz. 8½ w sali Tow. Rolniczego rozpoczął się wiec słuchaczy studium rolniczego uniw. Jag. oraz Akademii Dublańskiej i trwał całą noc do godziny 5 rano. Na porządku dziennym była reorganizacja komisji praktyk Kolek ziemian, mającej za zadanie praktyczne wykształcenie teoretycznie wyszkolonej w wyższych uczelniach młodzieży rolniczej. Po przemówieniu rektora Kostaneckiego nastąpiły obszernie referaty pp. R. Oleńskiego i Opolskiego, rozpatrujące działalność komisji praktyk, zakończone przedłożeniem rezolucyj, uchwalonych przez delegowane komisyc słuchaczy Studium i Dublin.

Na podstawie referatów wywiązała się obszerna dyskusya, w której zabierali głos prof. Rogoyski, ks. Witold Czartoryski, Jerzy Turnau, Włodek, M. Swolkien, Karczewski, hr. Mycielski i Surzycki. Przyjęto referat komisji praktyk, w którym uwzględniono pewne postulaty, przedstawione przez młodzież rolniczą ze Studium rolniczego w Krakowie i z Dublin.

Powszechne wykłady Uniwersyteckie. W dniu 1 lutego b. r. odbędą się na prowincyi następujące wykłady: w Białej dyr. Dra Antoniego Mikulskiego p. t. „Tadeusz Czacki i Ateneum wotyńskie“, w Rzeszowie Dra Mieczysława Smolarskiego: „O istocie sztuki“, w Suchy prof. Uniw. Dra Tadeusza Grabowskiego p. t. „Początki krytyki literackiej w Polsce.“

Sprzeniewierzenie. Franciszek Mikulowski, zastępca oficjala egzekucyjnego tutejszego magistratu, sprzeniewierzył blisko 1000 koron na szkodę magistratu i zbiegł. Wczoraj aresztowała go w Niepołomicach żandarmeryja i odstawiła do aresztów policyjnych pod „Telegrafem“. Mikulowski liczy lat 26.

Kradzież królików. Za kradzież 16 królików Józefowi Kopicowi w Prądniku Czerwonym aresztowała wczoraj policyja Stanisława Ponedziałka i Andrzeja Styrkowskiego.

Niebieski ptak. Do tutejszej policyi doniesiono, iż niejaki Szamrot przedstawia się za agenta jakiejś firmy „Lerner“ i pobiera od ludzi zaliczki na ubra-

nia, których potem nie dostarcza. Władza policyjna śledzi obecnie za tym przemysłowcem.

Za obrazę religii aresztowano wczoraj Wiadysława Zadarnowskiego, montera, pochodzącego z Jekaterynosławia.

Aresztowanie włamywacza. Wielkiego „pecha“ miał dzisiejszej nocy 19-letni Józef Kiszka, nie mający jeszcze bliżej określonego zajęcia. Wybrał się w nocy na „zarobek“ i wracał do domu z kosztownym dywanem, oraz skradzioną garderobą. Na ul. Andrzeja Fotockiego spotkał natrętnego policyjanta, który mu nie tylko łupy, ale jeszcze rewolwer i narzędzia do włamywania odebrał, zaś jego samego aresztował.

Zguba. W piątek wiecz. zgubiłem w drodze z dworca koł. na ul. św. Anny kopertę wraz z legitymacją akadem., posmem od c. k. Dyr. urzędu poczt. nr. 2 i receptem na list polecony. Łaskawego znalazcę upraszam o złożenie tych rzeczy u portyera uniwersytetu. J. Tomasiak, słuchacz prawa.

Czyja własność? P. Kazimiera Gostyńska, zamieszkała przy ul. Długiej l. 37, znalazła wczoraj przed kościołem N. P. Maryi złoty damski zegarek z łańcuszkiem.

Katastrofa kolejowa. Telegrafują ze Szczecina: Wczoraj nastąpiło na centralnym dworcu towarowym zderzenie pociągu towarowego z drugim pociągiem, przyczem 10 osób odniosło rany.

Wybuch w kopalni. Z Dortmundu telegrafują: W szybie „Aschenbach“ w sąsiedniej gminie Brambauer nastąpił wczoraj tuż przed zmianą szychty na trzecim poziomie wybuch gazów. Dotąd wydobyto 7 zabitych i 7 lekko rannych. Techniczni urzędnicy zjechali do szybu. W szybie znajduje się jeszcze 60 do 80 górników, co do losu których na razie jeszcze nie wiadomo, ale zachodzi obawa, że zginęli.

Agencya Wat telegrafuje: Zarząd kopalni w Aschenbach stwierdził, że do g. 5 rano wydobyto z pod ziemi 18 zwłok. Rannych lżej jest 17, z tych ciężko 8 górników, brakuje 4 do 5.

Wybuch dynamitu. Z Lugos telegrafują: W kopalni węgla w Koelnek (na Węgrzech) nastąpił przedwczesny wybuch dynamitu. Dwaj robotnicy zginęli, dwaj zaś i dzierżawca kopalni odnieśli śmiertelne rany.

Rabunek 100.000 rubli. Z Rostowa nad Donem donoszą: Podczas przewożenia przesyłek pocztowych z dworca kolejowego do głównego urzędu pocztowego zrabowano 100.000 rub. Uwięziono jednego ze służby pocztowej pod zarzutem udziału w rabunku.

Niezwykły przeciwnik alkoholu. Jak donoszą z Petersburga, obradowała Rada państwa nad zmianami, które mają być zaprowadzone w postanowieniach o sprzedaży trunków alkoholowych. Hr. Witte, twórca monopolu wódeczanego w Rosyi, a więc i wspomnianych postanowień, domagał się podczas obrad, ażeby naprawiono błędy, które on popełnił. Hr. Witte mówił: „Naprawcie błędy, które popełnił Witte, błędy, wiedzące Rosyę do zguby. Ścisłe określenie (skontyngentowanie) dochodów z monopolu wódeczanego jest jedynym środkiem ratunku. Gdybym jako minister miał dostęp do cara, tobym go prosił, ażeby, nie czekając na uchwałę Dumy i Rady państwa, wydał ukaz, ograniczający dochód z monopolu n. p. do 900 milionów rubli ze względu na zdrowie narodu, a przeznaczający nadwyżkę tego dochodu na zwalczanie opilstwa.“

Ostatnie telegramy.

Zatonięcie łodzi podwodnej.

Amsterdam. (WAT.) Pod Vlissingen zatoniła łódź podwodna nr. 5. Jeden marynarz zginął, 6 uratowano.

Powstanie w Maroku.

Tetuan. (WAT.) Pod wodzą Raisuliego wybuchnęło nowe powstanie. Raisuli ogłosił wojnę świętą. W starciu z powstańcami Hiszpanie stracili w poległych 1 oficera i 15 szeregowców.

Podróż Poincarégo.

Paryż. (WAT.) W podróży do Petersburga prezydent republiki francuskiej Poincaré wstąpi na 24 godzin do Kopenhagi, gdzie odwiedzi rodzinę królewską.

Venizelos w Wiedniu.

Wiedeń. Venizelos w rozmowach z dziennikarzami podkreślił, że bardzo jest zadowolony ze swego pobytu w Wiedniu i z przeprowadzonych tu konferencyi, których treści jednak żadnym słowem zdradzić nie chciał. Jak słyhać narada Venizelosa z Berchtoldem dotyczyła w pierwszym rzędzie życzeń Grecyi w sprawie regulacji południowej granicy Albanii.

Z Belgaryi.

Sofia. Związek chłopski zdecydował się na wypadek, gdyby nie stało się zadość jego żądaniu utworzenia gabinetu złożonego z wszystkich stronnictw, któryby przeprowadził wybory do sobranja, utworzyć wraz z innymi stronnictwami opozycyjnymi podczas wyborów blok opozycyjny.

Z memoriału Schoulta.

(Z tajnych dokumentów »Ostmarkenvereinu«.)

(Wedle relacji »Dziennika Berlińskiego«.)

Hakatystyczny memoriał Schoulta zajmuje się w dalszym ciągu ekonomiczną organizacją galicyjskich Rusinów. W rozdziale tym, obejmującym przeszło 20 stron, wyszczególnione są wszystkie Spółki i towarzystwa gospodarcze z najdokładniejszym wykazem cyfr kapitałów zakładowych, obrotowych, dochodowych i t. p. Memoriał stwierdza, że w 1912 roku było »przeszło 600 Spółek, należących do »Ukraińskiego Związku rewizyjnego«, i przeszło 400, należących do »Patronatu ruskich Spółek«, czyli przeszło 1.000 w samej Galicyi, nie mówiąc już o podobnych ruskich organizacjach na Bukowinie.

Następny rozdział, obejmujący 17 stron, poświęcony jest szkolnictwu galicyjskiemu. Wiadomo, że o szkolnictwie tem Niemcy, a przede wszystkim Prusacy, rozszerzają nieprawdziwe, tendencyjne wiadomości, przedstawiające je w jak najgorszym świetle. Oprócz tego w informacjach prusko-hakatystycznych Rusini przedstawiani są systematycznie jako żywiol, ciężko przez Polaków w szkołach krzywdzony. P. Fr. Krysiak przypomina, że w 1901 r. w parlamencie niemieckim poseł narodowo-liberalny Sattler, podczas obrad nad interpelacją polską, w głośnej sprawie wrzesińskiej, aby osłabić wrażenie roztoczonego przez postów polskich ponurego obrazu doli dzieci polskich w zaborze pruskim, wystąpił z twierdzeniem, że Rusini w Galicyi wcale szkół nie mają, a Polacy galicyjscy obchodzą się z nimi daleko jeszcze gorzej, aniżeli Prusacy z ludnością polską w zaborze pruskim. Falsze te sprostował ówczesny profesor uniwersytetu Jagiellońskiego i członek austriackiej Izby panów, dr. Stanisław Smolka, syn Franciszka Smolki, który w tej sprawie wydał osobną broszurę p. t.: »Die Ruthenen und ihre Gönner in Berlin«. (Wien—Leipzig, Verlag »Austria« Franz Doll 1902). Mimo to hakatysty pruscy nie odstąpili od dotychczasowej metody przedstawiania »rządów polskich« w Galicyi w stosunku do Rusinów jako »okrutnych« i »barbarzyńskich«. Falsze te powtarzają się także w memoriale Schoulta. Na powtórzenie zasługują następujące szczegóły:

Rusini nie mają publicznych szkół obywatelskich, publicznych szkół fachowych, publicznych seminarjów nauczycieli i nauczycielek, ich publiczne szkoły są tylko szkołami najniższego rzędu, jednoklasowe, dwuklasowe i około 30 czteroklasowych. Brak publicznych ruskich szkół obywatelskich, fachowych, seminarjów dla nauczycieli i nauczycielek muszą Rusini zastępować prywatnymi zakładami, które sami muszą utrzymać. Obecnie wre w Galicyi gwałtowna walka w dziedzinie szkolnictwa. Polacy bowiem usiłują z użyciem wszystkich środków gwałtu spolonizować ruskie szkoły ludowe przez tworzenie t. zw. »eksponowanych« polskich klas dla uczniów izraelskich i ruskich, należących do wyznania rzymsko-katolickiego, choćby ci uczniowie słowa po polsku nie umieli. Żydzi i Rusini wyznania rzymsko-katolickiego mają się właśnie nauczyć czuć się Polakami i tworzyć polskie forpoczty po wsiach ruskich. Wszystko to przeprowadza się za pomocą gwałtu, podstępów i oszustwa, wbrew woli całej gminy i ojców odnosnych rzymsko-katolickich, ruskich i żydowskich dzieci, na koszt gminy ruskiej.

W dalszym ciągu memoriał hakatystyczny zwraca uwagę, że »Polacy założyli polskie Tow. Szkoły ludowej, które w ruskich i niemieckich gminach zakłada polskie szkoły prywatne, następnie przez kraj przejmowane. Delegat tego towarzystwa przybywa do danej wsi ruskiej, zgromadza żydów, kilkuset ruskich chłopów, lub wyrobników wyznania rzymsko-katolickiego i wmawia w nich, że istniejąca ruska szkoła jest zła i dlatego »panowie z miasta« postanowili na własny koszt założyć nową i nawet gotowi są dla dzieci szkolnych zakupić książki, zeszyty, pióra i t. d. Propozycja »panów z miasta« zazwyczaj się odrzuca, mimo to delegat wynajmuje natychmiast od polskiego »posiadziela« ziemskiego izbę na klasę, mieszkanie dla nauczyciela i w ten sposób powstaje prywatna szkoła polskiego Tow. Szkoły ludowej. Niebawem zjeżdża nauczyciel, starosta, inspektor szkolny, ksiądz polski, właściciel ziemski i wszyscy pod groźbą kar zmuszają ojców rodzin do posyłania dzieci do polskiej szkoły. W taki sposób wykonuje się z żydowskich i ruskich uczniów przyszłych Polaków. Nauczycielom przy szkołach prywatnych nie wypłaca pensji Tow. Szkoły ludowej, tylko Krajowa Rada szkolna, złożona z 27 Polaków i 5 tylko Rusinów. W następnym zaś roku dekretuje Krajowa Rada szkolna przejęcie prywatnej szkoły na koszt kraju. Takim sposobem utworzono w ostatnich trzech latach 266 polskich szkół ludowych w czysto ruskich wsiach wschodniej Galicyi i 12 szkół w niemieckich gminach zachodniej Galicyi nad granicą śląską.

»reszczie pomysł memoriał, że »do wprowadzenia innego, aniżeli polskiego języka wykładowego. w gimnazyjach państwowych, wymagana jest osobna krajowa ustawa szkolna, podczas gdy polskie gimnazya państwowe mogą być zakładane bez osobnej krajowej ustawy szkolnej, tylko w drodze prostego rozporządzenia ministerjalnego. Często ruskich seminarjów nauczycielskich dla nauczycieli i nauczycielek nie wolno nawet prywatnym kosztem zakładać, wolno tylko zakładać czysto polskie lub polsko-ruskie (utrakwistyczne). W rzeczywistości jednak zakłada się zawsze tylko polskie.

Dokumenty »Ostmarken-Vereinu« w Komisji Sejmu pruskiego.

W Komisji budżetowej Sejmu pruskiego podczas obrad nad budżetem spraw wewnętrznych przedstawiciel Koła polskiego poseł dr. Zygmunt Seyda zainterpelował ministra, czy zbadat już lub gotów jest zbadać dokładnie sprawę publikowanych dokumentów »Ostmarken-Vereinu« i następnie powziąć decyzje, czy podwładni mu urzędnicy należąc mogą nadal do towarzystwa, rozwijającego działalność wrogą państwu zaprzyjaźnionemu z Rzeszą niemiecką oraz przedsięwziąć na podstawie par. 43 kodeksu cywilnego kroki, celem odebrania »Ostmarkenvereinowi« praw korporacyjnych. W końcu żądał poseł dr. Seyda wyjaśnienia, czy między »Ostmarkenvereinem« a ministerstwem spraw wewnętrznych prowadzono korespondencje, tyczące się ustawodawstwa lub administracji.

Minister odpowiedział, że gotów jest sprawę zbadać, skoro mu przedłożone zostaną odnośne dokumenty, których jednak wartość, jako skradzionych wydaje mu się wątpliwą.

Poseł dr. Seyda oświadczył, że odpowiedź ta jest zupełnie niewystarczającą. Dokumenty ogłaszane są przeszło od miesiąca. Ich autentyczność została przyznana przez główny zarząd »Ostmarkenvereinu«. Oryginały nie mogą być przedłożone, gdyż jak ministrowi z prasy dobrze wiadomo, zostały »Ostmarkenvereinowi« zwrócone. Dziwnym jest, że właśnie minister spraw wewnętrznych mówi o kradzieży, skoro jego własny urzędnik, podwładny prezydium policji w Poznaniu zupełnie w ten sam sposób stwierdzał zawartość listów w skrzynce »Straży«. O kradzieży nie może być mowy, skoro wszystko zostało zwrócone.

Poseł dr. Rewaldt życzył sobie zamknięcia dyskusji w tej sprawie, gdyż w komisji jego zdaniem o tem obszerniej mówić nie można, tylko w plenum, co niezawodnie nastąpi. Dyskusję zamknęto.

Z sali koncertowej.

Koncert Schorra.

Po raz pierwszy wystąpił u nas pan Herman Schorr, śpiewak opery berlińskiej, z pochodzenia Krakowianin. Życzliwe przyjęcie, jakiego doznał, może mu dać pełną satysfakcję, ale zarazem winno stać się bodźcem do dalszej pracy nad kulturą głosu, z którego można wydobyc jeszcze większą skalę piękności artystycznych.

P. Schorr rozporządza organem basowym o brzmieniu szlachetnym; pojemność jego nie zbyt wielka; średnica jedrna i pełna; emisja poprawna pozwala na swobodne poruszanie się w górze. Nad wyrazistością dykcji należałoby pracować. Cenna zaletą jest śpiewny liryzm, nadający kantylenie charakterystyczną barwę, natomiast odczuwa się zamalę temperamentu muzycznego. Najlepiej wypadają w interpretacji operowe arye włoskie lub sentymentalne piosenki niemieckie jak Essera: Der tote Soldat (rzeczy tej jednak nie można umieszczać w programie koncertowym ze względu na jej zupełną bezwartościowość). Pięknie odśpiewał p. Schorr arę z oratorium Mendelssohna i Moniuszki: Kozaka. Schubert za trudny i wymaga w pierwszej linii idealnej deklamacji. Na afiszach razila przykra myłka, której nie usunięto również z programów: jako kompozytor ballady: »Dwaj grenadyrzy« figurował — Mendelssohn!!

Dr. Józef W. Reiss.

Teatr miejski w Krakowie.

Sobota: »Joseph Castus«, »Cudowne źródło«
Niedziela po poł.: »Oj młody! młody!«
Niedziela wiecz.: »Joseph Castus«, »Cudowne źródło«
Poniedziałek po poł.: »Betelem polskie«
Poniedziałek wiecz.: »Pigmallon«
Wtorek: »Joseph Castus«, »Cudowne źródło«
Środa: »W górę serca«
Czwartek: »Joseph Castus«, »Cudowne źródło«
Piątek: »Mąż z loteryi«
Sobota: »Hiszpańska mucha«
Niedziela po poł.: »Betelem polskie«
Niedziela wiecz.: »Hiszpańska mucha«
Poniedziałek: »Pigmallon«

KRONIKA.

Krakow, 31 stycznia.

Następny numer dziennika, z powodu uroczystości święta w poniedziałek, wyjdzie we wtorek po południu o zwykłej porze.

Z teatru miejskiego. W inscenizacji tragedji Szymona Szymonowicza p. t. »Custus Joseph« stara się kierownictwo teatru podkreślić pseudoklasyczny jej charakter. Zarówno więc dekoracje, wzorowane na obrazach mistrzów: Belliniego, Pinturiccia i in., wykonane według projektów art. malarza p. Karola Maszkowskiego, jak niezrównane w stylowości kostiumy, łączące w sobie motywy renesansowe ze wschodnimi, oraz sposób gry artystów złożą się na świetny obraz kultury naszej z końca XVI wieku. Tekst ilustrować będzie muzyka, dostosowana do całości według starych utworów muzycznych przez Bolesława Raczynskiego.

Przedstawienie, poprzedzone konferencją Lucyana Rydla o »Józefie Casusie«, rozpocznie sielanka Szymonowicza p. t. »Dziewka«.

Inszenizacja »Cudownego źródła« Johna Millingtona Synge'a, znakomitego poety irlandzkiego, będzie się starała uwydatnić przede wszystkim wdzięk i poczucie tego utworu, podkreślając zarazem głęboką jego ironię.

Początek przedstawienia wyjątkowo o godz. 7 wieczór.

Kurs wokalnosceniczny w Krakowie. Przy teatrze ludowym, który obejmuje w krótkim czasie Syndykat dziennikarzy krakowskich, będzie otwarty przez Syndykat kurs studyów nad głosem w użyciu scenicznym i oratorskim. Celem jego będzie z jednej strony szerzenie kultury organu głosowego, do celów sceny ludowej i teatru wogóle — z drugiej kształcenie osób, które nie zamierzają poświęcić się karierze scenicznej, lecz potrzebują tego w swym zawodzie, jak adwokaci, mówcy, nauczyciele, duchowni itd. Kierownictwo szkoły obejmuje redaktor Witold Noskowski (redakcja »Czasu« tylko od 1—2 w południe), do którego też zgłaszać się należy o bliższe szczegóły, póki nie będą ogłoszone w dziennikach, co wkrótce nastąpi.

Pieśni francuskie na Czarnej kawie. Jutrzej-sza czarna kawa dziennikarska w hotelu Pollera przyniesie cykl niezwykle interesujący piosenek francuskich, w wykonaniu p. Leona Schillera de Schildenfeld, z akompaniamentem p. Stanisławy Bolesławowej Raczynskiej, prof. Instytutu muzycznego. Program ujmuje w czterech częściach cztery cykle pieśni, a mianowicie ballady starofrancuskie, utwory piosenkarzy z epoki słynnego kabaretu artystycznego »Chat Noir«, więc Delmeta, Legaya i Varneya, dalej berzerety, pieśni żołnierskie i ludowe, w dwóch oddziałach. Aby wprowadzić słuchaczy w istotę kabaretu francuskiego i jego piosenek, będzie wygłoszona przez p. Wacława Nowakowskiego, artystę sceny miejskiej, który przyrzekł swój laskawy współudział, konferencja o tym przedmiocie, pióra jednego z dziennikarzy, traktująca porównawczo kabaret francuski i niemieckie jego imitacje. Niezwykle ciekawa prodykcja obudziła wielkie zainteresowanie. — Początek, jak zwykle o wpół do czwartej po obiedzie, w sali Pollera, wstęp 1 korona.

Wieczór styczniowy urządza w niedzielę 1 lutego Stow. »Gwiazda« w lokalu własnym (ul. Karmelińska 21). Początek o godz. 6 popołudniu. Wstęp wolny.

W odczycie J. Pietrzyckiego »Miłość w pieśni greckiej«, zapowiedzianemu w Uniwersytecie na poniedziałek (święto) o godz. wpół do ósmej wieczór, biorą również udział artyści teatru: p. Konstancja Bednarzewska, artysta Wacław Nowakowski i znany muzyk Michał Świerzyński. P. Bednarzewska wystąpi z melorecytacją »pieśni lesbijskich« (Safa i jej ulubienice), p. Nowakowski wypowie przy muzyce greckie wersety o Erosie (Anakreon i jego naśladowcy) w tłumaczeniu polskiem Pietrzyckiego. — Niewielka już pozostała ilość biletów do nabywania w księgarni p. Krzyżanowskiego a przed odczytem w uniwersytecie. Dochód — jak wiadomo — na rzecz »Wzajemnej pomocy uczniów Uniwersytetu Jagiellońskiego«.

Z konserwatorium. W niedzielę 1 lutego o godz. 5 pop. i w poniedziałek d. 2 lutego o godz. 7½, wiecz. w sali prób odbędzie się dwa wieczory fortepianowe uczniów wyższego kursu fortep. prof. Ebell'a. Program składa się z szeregu utworów Chopina, Schumanna, Beethovena, Mendelssohna etc. — Dla uczniów konserwatorium wstęp wolny.

Z I Koła Tow. Szkoły ludowej w Krakowie. komunikują nam: Weterani z 1863 r., obchodzący lokale z puszką obnośną I Koła T. S. L., zebrałi w ciągu roku ubiegłego kwotę 10.938 kor. 44 hal. na utrzymanie szkół kresowych, pozostających pod Zarządem I Koła. Jest to najwyższa kwota, jaką dotąd w jednym roku zdołano zebrać w Krakowie do puszek obnośnych.

Od wprowadzenia tych puszek tj. od roku 1900, zebrano kwotę 97.218 kor., z której wybudowano szkołę polską w Leszczynach pod Białą oraz pokryto częściowo kosztu budowy szkoły polskiej w Maryańskich Górach na Morawach.

Obrona granic Galicyi. Z Wiednia donoszą, że w tamtejszych sferach oficjalnych stwierdzono w ostatnich czasach coraz częstsze wypadki naruszenia granic Galicyi przez rosyjską straż pograniczną. Aby temu zapobiedz, zaprowadzono 340 konnych żandarmów w 170 posterunkach granicznych, których telefony połączone zostały z państwową siecią telefoniczną.

Obecnie postanowiono, aby żandarmi z posterunków pogranicznych brali udział w ćwiczeniach armii, celem wyszkolenia w zadaniach, jakie otrzymają podczas mobilizacji.

Jako dalsze uzupełnienie obrony granic Galicyi od strony Rosyi, należy uważać wciągnięcie do tej obrony straży finansowej, która została uzbrojona w karabiny repetycyjne.

Egzotyczna wystawa. W salach Związku artystów w pałacu Spiskim otwarto świeżo niezwykłą wystawę. Jest to kolekcja obrazów młodego malarza Kajetana Stefanowicza, przybyłego niedawno z Paryża, który zarówno śmiałością barw i rysunku, jak i egzotycznością tematów sprawia swoją wystawą prawdziwą niespodziankę. Takich niedziennych kompozycji, wyrażonych brawurą techniczną wraz z bogactwem gorącej kolorystyki nie widzieliśmy dawno w Krakowie. Przypomni nam się, że na wszystkich tych obrazach i rysunkach panuje wszechwładnie i niepodzielnie kobieta, ujęta w ramy dekoracji, jaką tylko najwyrafinowansza wyobraźnia pomysłić może. Wystawa ta obejmuje przeszło 40 numerów. Dość wymienić parę tytułów tych niezwykle pięknych obrazów: »Paryżanka z muzeum«, »Kobieta i kwiat«, »Hasszyszc«, »Kobieta i pożądanie«, »Turczynki w kąpielu«, »Bajka nocy« i t. d. Należy życzyć wystawie p. Stefanowicza dużego powodzenia. Równocześnie wystawiono w nuniejszej sali Związku artystów sporą ilość innych dzieł, wśród których uderza urocza akwarela Mehoffera »Sw. Kazimierz«, »Wenecja« Jaxy Małachowskiego, pastele Unierzyckiego oraz »Kwiaty« Grotta.

Wieczór kolend. Przypominamy, że dzisiaj, to jest w sobotę o godz. 7 wieczorem odbędzie się »Wieczór kolend« uczniów Konserwatorium muzycznego z klasy prof. Deca, Ludwiga i Wierchowskiego. Szereg kolend i pokrewnych utworów wykonają: pp. Ada Weingartówna, Prosolowska, Bodnicka, Dobrzańska, Sikorski, prof. Świerzyński, Stefania Biskupska, Maryan Sobanski, Helena Rechtówna, Paweł Olbrycht, Jakubowska, Sikorski, Matuszewski, Sopiński, iudzień chór Konserwatorium.

Z »Eleuteryi«. W niedzielę 1 lutego odbędzie się w sali szkolnej w Bielanych staraniem Związku »Eleuteryi« wykład prof. W. Michalskiego p. t. »Alkoholizm i pijaństwo«. Wykład ilustrowany obrazami świetlnymi rozpocznie się o godz. 3 popołudniu. Wstęp wolny.

Na ślizgawce na placu wystawowym Sekcji fizywarńskiej Akad. Związku sportowego, w oba dni świąteczne odbędą się zabawy z ciekawym programem. Jutro »Noc wenecka« z konkursem piękności, pocztą i t. d., pojutrze »wielka maskarada« z premiowaniem i korowodem masek.

Krak. stow. »Gwiazda« odbyło w ubiegłą niedzielę walne zgromadzenie przy licznych udziałach członków. Z działalności za rok ubiegły podnieść należy doprowadzenie do skutku budowy pomnika dla poległych w r. 1848; życie wewnętrzne stowarzyszenia wyraziło się w organizowaniu wieczorów i przedstawień, przyczem znaczne sumy poświęcono na adaptację nowego lokalu i sceny. Mimo ciężkich warunków ekonomicznych budżet wykazuje nadwyżkę 400 K.

Po uchwaleniu absolutorium ustępującemu wydziałowi wraz z podziękowaniem za wydatną działalność, przystąpiono do wyborów. Prezesem wybrano ogromną większością głosów p. Piotra Kosobuckiego, wiceprezesami pp.: Franciszka Zajęca oraz p. Antoniego Stróżyńskiego; do wydziału weszli pp.: Jan Palasz (sekretarz), Piotr Wyrobek (zastępca), L. Wiadrowski (skarbnik), St. Wilga (zastępca), St. Pychowski (bibliotekarz), St. Nossek (zastępca), A. Wisniewski (gospodarz), W. Soja (zastępca), T. Gryga (chorąży), E. Leśniowski (zastępca), Fr. Wincentiak i Kucharczyk (podchorążowie), M. Karłowski (dyrektor chóru), J. Oborski (dyrektor kółka), Franczak, Jan Jarosz, K. Dudziak, Stanisław Hans, A. Łas, Nieduszyński, Fr. Lyson, B. Grodzicki, J. Bator, J. Zaremba, St. Mateusz, F. Bienkowski, St. Świrczek, St. Czerniecki. Do komisji kontrolującej weszli pp.: E. Reichert, Wład. Meresiński, J. Sadel; do radu honorowego: Dr. Bardel, A. Mirkiewicz, K. Kobobucki, W. Wozniak; kuratorem fund. żelaznego został J. Jawornicki.

Wypadek w kopalni węgla. Onegdaj zdarzył

się w kopalni węgla w Sierszy nieszczęśliwy wypadek. Podczas pracy na dole w kopalni usunęły się nagle pokłady węgla i ciężarem swym przygniotły górnik Jana Chuściela, który doznał złamania ręki i nogi. Ofiarę wypadku przewieziono do Krakowa do szpitala św. Łazarza. Stan Chuściela jest groźny.

„Atlantis“ Hauptmanna w kinie. Ostatnia głośna powieść Hauptmanna »Atlantis« przeniesiono pod kierunkiem autora na film, który wyświetlać będzie od soboty najruchliwsze w Krakowie Kino-Wanda. Głosna firma Nordisk, która przez kilka miesięcy pracowała nad dziełem poety, nie szczydziła olbrzymich kosztów i stworzyła film, który jest ostatnim wyrazem techniki i sztuki kinematograficznej. Coraz to inne, coraz barwniejsze i egzotyczniejsze Ho powieści zyskało na ekranie ogromne. Sceny paniki na okręcie i zatonięcie ogromnego parowca odtworzono z przejmującą grozą, która żywo przypomina opisy katastrofy »Titanica«. Nie też dziwnego, że krytyka niemiecka wyszła ze swej dotychczasowej rezerwy wobec sztuki kinematograficznej i z zachwytem opisuje się o »Atlantis«.

Z karnawału.

Reduta prasy. Epizod »tanga« na reducie prasy przybiera większe rozmiary, niż było zamierzonym. Myślano o dwóch parach, cyfra ta jednak wzrosła czterokrotnie. Ponieważ ośm osób na estradzie nie mogłoby zachować koniecznej swobody ruchów, komitet przynosi tę część widowiskową na środek sali, gdzie wybornie zobaczoną być może nie tylko przez widzów z galerii, ale także przez uczestników reducy na sali. Na estradzie ostanie się przedstawienie teatralne, następnie interesujący »danse de lours«.

Do komitetu panów zostali zaproszeni: Juliusz Bandrowski, Roman Bogdani, Leonard Bończa, Karol Dawidowski, Eugeniusz Dąbrowa, Hugo Flechner, Józef Galeczowski, Stanisław Goliński, Ferdynand Hoesick, Maryan Jednowski, Tadeusz Jordan, Piotr Korolewicz, Włodzimierz Kosiński, Maryan Lang, Witold Małkowski, Fryderyk Meliński, Andrzej Mielewski, Zygmunt Noskowski, Kazimierz Ostrowski, Tadeusz Pawlikowski, Józef Piotrowski, Jan Przyński, Władysław Sierhiejewicz, Stanisław Stanisławski, Jan Stopczanski, Władysław Studziński, Teofil Trzciniński, Mieczysław Walczak, Stanisław Walter, Tadeusz Zakrzewski, Ludwik Zengteller, Stanisław Żelenski, Stanisław Żmigrodzki. Nadto wchodzi w skład komitetu redaktorzy i dziennikarze krak.

Bał na Rabkę, świetniejszy jeszcze, niż po inne lata, rozpoczął we środę »wielki« karnawał. Cała wytworna publiczność Krakowa zebrała się na tym balu w salach Starego Teatru. Przybyła Andrzeja hr. Potocka z córkami; reprezentowane były dalej rodziny Tarnowskich, Krasieńskich, Reyów, Lubomirskich, Tyszkiewiczów, Radziwiłłów, Sapiechów, Mycielskich, Borkowskich, Raczynskich, Szambeków, Starzeńskich, Morawskich, Götzwów, Kochanowskich, Wasilewskich, Turno, Starzewskich, Smolarskich, Chylińskich, Czeczów, Gorczyńskich, Daminów, Zieleniewskich, Matuszewskich, Murdzienińskich, Muczkowskich, Uderskich, Rosenblattów, Ostrowskich itd. itd. Przybyła też w komplecie jeneralityka krakowska i liczny korpus oficerów. Około godz. 10½ wieczorem spłynęły z galerii pierwsze dźwięki poloneza. Wnet rozwinął się długi, wykwinny pochód, który prowadził rektor dr. Jakubowski i Stanisława hr. Tarnowska. W dalszych parach postępowali pp.: delegat Fedorowicz z Adamową hr. Starzeńską, komendant korpusu Böhm Ermolli z hr. Esterhazy, wiceprezydent Dembowski z Kazimierzową ks. Lubomirską, generał Rozwadowski z redaktorką Michałową Chylińską, Franciszek ks. Radziwiłł z p. Walerową Jaworską, Paweł ks. Sapieha z generałową Korda, prezydent Hausner z Pawłową ks. Sapieżyną, rektor Morawski z p. Małachowską, hr. Borkowski z Zdzisławową Włodkową, Andrzej ks. Lubomirski z p. Brandysową, Jerzy hr. Mycielski z p. Merunowiczową, p. Wedrychowski z generałową Zarebiną, hr. Szembek z Eugeniuszową Borzęcką, generał hr. Brüssel z ks. Sapieżyną, p. Turno z Poznańskiego z Kazimierzową Smolarską, redaktor Chyliński z Andrzejową ks. Lubomirską, generał Korda z p. Kossakową itd.

Po polonezie rozpoczęły się wirowe tańce, w których można było obserwować strojne toalety. Iśniące przepychem barw w rześkim świetle sal. Nastąpiły kadryle pełne interesujących kombinacji i wielce ożywione mazury.

Kierownictwo zabawą spoczywało w rękach aranżera nad aranżerami prof. Dra Dawidowskiego.

Pełen werwy nastrój panował niepodzielnie przez całą noc. Już świtało, kiedy tłumne szeregi taneczne zaczęły się przeczekać.

Bał kupiecki mający się odbyć w niedzielę dnia 1 lutego hr. w salach Starego Teatru, zapowiada się bardzo dobrze, o czym świadczą liczne zgłoszenia po bilety. Komitet balu urządza codziennie w magazynie B. Wierzejski, Hotel Drezdeński od godziny 11:30 do 2 popołudniu i od 6 do 8 wieczór. Dalki na cele balu przyjmuje skarbnik komitetu Jan Wilczyński (właściciel firmy Jan Fischer i Spółka) »Pałac Spiski«. Dotychczas nadstali: Kazimierz Niesiotowski 20 K., Witold Truszkowski 20 K., Drowie Wł. Nieciowie 20 K., Kleitzowie 20 K., Celina Sarowa 25 K., Wacław Anczyk 20 K., Henrykowie Szarscy 50 K., Zdzisław Zdanowicz 20 K., Franciszek Macharski 30 K., Dr. Leopold Macharski 20 K., Zygmunt Mendelsburg 10 K., Antoni Graczyński 20 K., Prezydent miasta, 25 K., Wincenty Gawlas 10 K., Antoni Frass 10 K.

Na cele balu walki z gruźlicą złożyli na ręce skarbniczki p. Witoldowej Hansnerowej pp. dyr. Fr. Paszkowski 50 K., prof. Kazimierz Morawski 20 K., Witoldowie Piotrowscy 40 K., Miecz. Szybalscy 10 K., hr. Janowa Mańkowska 10 K., hr. Bronisława Ponińska 20 K., radca Zygmunt Mendelsburg 20 K. 06 hal., L. Bzowska 10 K., Helena Maywald 10 K., Hieronim hr. Tarnowski 50 K., W. Pollerowa 10 K., prezes Edmund Klemensiewicz 20 K., Adam hr. Szembek 20 K., Stanisław Bal 20 K., Karol hr. Raczynski 100 K., Krzysztof hr. Mielżyński 100 marek, prof. Dr. Bujwid 20 K., Dr. Kaz. Dłuski 10 K., delegat Adam Fedorowicz 50 K., Maryanowie Godlewscy 10 K., Janowie bar. Götzwie 60 K., Janowie Gorayscy 10 K., Konstantowa Górka 10 K., Teodorowic Koschowic 30 K., Marya Milieska 20 K., Jozefowic Rosenblattowic 20 K., Adamowic hr. Starzeńscy 20 K., A. Stecki 20 K., Stanisławowic, Tomikowic 20 K., Emanuel Winter 6-60 K.

Bał śnieżny, urządzany dzisiaj przez »Polonię« w salach Tow. Lekarskiego pod protektoratem Stan. hr. Tarnowskiego i rektora Kostaneckiego, zapowiada się doskonale. Komitet przygotował wiele miłych niespodzianek dla gości i żywi nadzieję, że zabawa spotka się z uznaniem. Zaprośzenia wyczerpane, bilety nabywać można wieczorem między 6-7 w »Polonii« (ul. Sienna 5).

Doroczna większa zabawa Klubu pocztowego odbędzie się dnia 7 lutego b. r. Sekretaryat wysyła zaproszenia osobiste, zgłoszenia przyjmuje się w Klubie od 8-9 wieczór.

Zabawa taneczna z kotyliorem, urządzana przez Związek absolwentów Akademii handlowej w Krakowie, odbędzie się dzisiaj w sali Stow. kupców i młodzieży handlowej (ul. Wolska 14). Początek o godz. 9.

ZE ŚWIATA.

Uczczenie pracy obywatelskiej. Z Budapesztu donoszą nam: W d. 5 lutego obchodzi honorowy prezes Stowarzyszenia Polaków w Budapeszcie, dr. Juliusz Barański, adwokat krajowy i radny m. Budapesztu, 25-lecie pracy adwokackiej a zarazem klubowej działalności obywatelskiej. Stowarzyszenie polskie w uczczeniu zasług Jubilata, urządza w dniu tym w lokalu własnym (Andrassy utca Nr. 35) wspólną ucztę.

Epilog tragedii oficerskiej. Przed kilku dniami doniosły dzienniki o tragicznym zajściu w jednej z pierwszorzędnych restauracji zamiejskich w Petersburgu, którego ofiarą padł muzykant cygan Stepanow, zastrzelony przez oficera Kobzakowa, gdy stanął w obronie honoru swej córki. Córka zabitego została również ciężko przez tegoż oficera zranioną. Obecnie w uzupełnieniu opisu tej głośnej sprawy przynoszą gazety następujące szczegóły epilogu krwawej tragedii.

Oto ojciec sprawy zabójstwa, generał Kobzakow przejęty oburzeniem i grozą z powodu niecnego postępków syna, postanowił zmanifestować swe współczucie ofiarom zajścia. Przedewszystkiem udał się wraz ze starszym synem, a bratem zabójcy, do cerkwi i złożył na trumnie zabitego cygana wieńiec z żywych kwiatów i sam na swych barkach z synem wyniósł trumnę z cerkwi, całował ją i prosił o przebaczenie dla syna a potem z odkrytą siwą głową odprowadził zwłoki cygana na cmentarz.

Wróciwszy stamtąd, zajął się losem córki Stepanowa, Saszy, zranionej przez młodego Kobzakowa. Życiu dziewczyny nie grozi żadne niebezpieczeństwo, ale stan jej zdrowia jest bardzo smutny, nie odzyskała dotąd przytomności, z przerażenia straciła mowę. Generał umieścił ją w pierwszorzędnej lecznicy, oświadczając, iż uważa za swój święty obowiązek poświęcić biednej sierocie resztę życia i dziewczyna opiekować się będzie, jak własną córką.

Te wypadki zrobiły wielkie wrażenie w Petersburgu. Czyn syna poręcznika wywołał powszechne oburzenie, natomiast wszyscy są z najwyższym uznaniem dla szlachetności generała.

Z cyklu: 3

Pijane noce.

Powodzie światła. Balowa sala, przepyszne stroje, nagie ramiona i wale, co śmieszki w piekło rozpala, co do stóp drobnych dusze obala, biel ciał kobiecych i rozpalona żądza uścisków, rozkoszy ciała...

Orkiestra wszelkie myśli rozwiązała, których nie wtłoczysz w żar pożądania. Z wędzących kwiatów śmierć się wylania, króluje żądza bezczelnie śmiała, chociaż się tai w wonnych szatach splocie, wszędzie pazury zapuszcza kocie, jakieś rozkoszne otwiera kraje oddając wszystko, choć nic nie daje.

Wład. Ludwik Evert.

Agent handlowy lordem.

Przed kilku dniami — jak to już donieśliśmy telegraficznie — umarł w Kanadzie lord Strathcona, największy kolonizator angielski po śmierci Cecila Rhodesa, zwanego „Napoleonem afrykańskim“. Lord Strathcona zwany „wielkim starcem Kanady“ i „pomnożycielem państwa“ należy do najwybitniejszych postaci z ostatnich lat dziejów angielskich.

Lord Strathcona urodził się jako Aleksander Donald Smith w r. 1820 w Szkocji. Pochodził z rodziny mieszczańskiej. Ojciec jego był handlowcem w Grantown. Młody Donald Smith nie miał pojęcia do stania za ladą, lub siedzenia przy biurku. Mając 18 lat życia, postanowił udać się do jednej z kolonij angielskich. Naówczas miał przed sobą trzy drogi, wiodące do przyszłości. Przedewszystkiem mógł wstąpić do kantoru handlowego, który był własnością krewnego Smithów w Manchesterze. Obok tego otrzymał od Towarzystwa wschodnio-indyjskiego wezwanie do objęcia skromnej posady, naostatek zaś ofiarowała mu zajęcie spółka pod znaną firmą „Hudson Bay Company“.

Donald Smith przyjął zajęcie w „Hudson Bay Company“ i w 18 roku życia wywedrował do Kanady. Przejazd z Anglii do Montrealu trwał 6 tygodni. Zaledwie stanął na ziemi kanadyjskiej, został wysłany do bardzo odległego zakątka Labradoru. Prowincja ta była wówczas wprost odcięta od świata i nosiła miano „furty do bieguu północnego“. Tutaj rozpoczął karierę swoją młody Smith jako „junior clerk“, to jest praktykant. Przez 6 miesięcy w roku nie miał z resztą świata żadnego połączenia, gdyż w odległości 2.000 mil dzieliły go od siedzib ludzkich pokryte śniegiem i lodem pola Kwebeku.

Podczas długich dni najzwyklejszej samotności — miał tylko kilku podwładnych przy sobie — Smith przyszedł do przekonania, że Kanadzie potrzeba koniecznie dobrych komunikacji. Jako agent handlowy odznaczył się tak dalece, że został wkrótce naczelnym agentem, a w 42 roku życia dyrektorem kompanii „Hudson Bay“. Wśród puszczy Labradoru przebywał przez 30 lat.

W ciągu tych lat zebrał bogaty plon doświadczeń. Umiał przedewszystkiem obchodzić się zresztą z Indianami, którzy obdarzali go zupełnym zaufaniem swoim. Gdy w r. 1870 Indianie wnieśli powstanie, Smith został wysłany do nich dla zawiazania rokowań. Pułkownik Wolseley — późniejszy marszałek polny, zmarły w r. 1913 — który był wodzem wyprawy przeciwko powstańcom, tak się wyraził o Smithu: „Jego słowo było prawem na tej całej olbrzymiej przestrzeni“. Wolseley zamianował Smitha prowizorycznym gubernatorem wszystkich krain, w których Indianie powstali.

Ale Smith, jako dyrektor kompanii „Hudson Bay“ wytknął sobie wyższe cele. Ideałem jego była przemiana Kanady w czynnik gospodarczy pierwszorzędnej wartości. Do celu tego dążył z przysłówiową energią i wytrwałością Szkota. Najpierw rzucił się w wir życia politycznego i został wybrany do parlamentu kanadyjskiego jako poseł z Winnipegu. Tu podniósł myśl wybudowania wielkiej kolei transkontynentalnej, łączącej Ocean Atlantycki z Oceanem Spokojnym. Trudności, zwłaszcza w pozyskaniu kapitałów, były olbrzymie, gdyż przeciwko temu planowi powstała silna opozycja.

Zarówno Donald Smith jak krewny jego i towarzyszy pracy mr. George Stephen, późniejszy lord Mount Stephen, byli tak silnie przekonani o potrzebie i rentowności owej kolei, że ofiarowali na jej budowę cały swój majątek prywatny. Nawet w trakcie budowy odpadali zwolennicy projektu i domagali się przerwania i zaprzestania dalszego wykonania

linii. Ale gdy już groziło największe niebezpieczeństwo, Smith zdobywał dalsze środki finansowe. „Mam znowu milion — mówił do swoich zaufanych towarzyszy pracy — Będziemy dalej budować kolej, a gdy braknie funduszy, będę się o nie starać“.

Budowa kolei postępowała w ten sposób i d. 7 listopada 1885 r. była już gotowa owa światowa linia kolei, która się nazywa „Canadian Pacific Railway“ i łączy Atlantyk z Oceanem Spokojnym. Dziś towarzystwo owej kolei rozporządza siecią kolei większą, niż cała sieć kolejowa Anglii, tudzież posiada flotę handlową, która pod względem pojemności równa jest flocie belgijskiej. Dochód brutto tego towarzystwa dochodzi rocznie do 400 milionów koron.

W pracy był Smith poprostu niedościgniony. Prawie do ostatka życia pracował w Londynie w biurze swym do g. 8 wieczorem. Gmach rządu kolonialnego Kanady na Victoriastreet w Londynie nazywa się „latarnią morską“, gdyż okna biura, w którym pracował Smith, a właściwie lord Strathcona, były oświetlone, gdy cały gmach tonął w ciemnościach. Na cele filantropijne w Kanadzie wydał Smith w ciągu swego życia 100.000 funtów, w Anglii zaś 200.000 funtów. W wojnie z Boerami.

Zmarły król Edward i królowa Aleksandra liczyli Smitha do swoich przyjaciół. Lord Strathcona żył bardzo skromnie. Opowiadano, że wydawał na siebie zaledwie 150 funtów rocznie, to znaczy 3.500 koron. A był współwłaścicielem trzech olbrzymich przedsiębiorstw: „Canadian Pacific Railway“, banku w Montreal, tudzież towarzystwa „Hudson Bay“. Niedawno jeszcze lord Strathcona był u lorda Grey'a, ministra spraw zagranicznych, ażeby zaprotestować przeciwko akcyi, wdrożonej w Austrii przeciw „Canadian Pacific“. Tytuł lorda na mocy osobowego rozporządzenia królewskiego dziedziczył jedyna córka zmarłego, żona lekarza Bless - Howarda.

Z czego śmieje się Paryż?

Budowanie pomników ludziom, więcej lub mniej zasłużonym, stało się we Francji wprost manią. Rozmaici szperacze w pocie czoła wyszukują jakiegoś zasłużonego meża, który nie ma jeszcze pomnika, tworzą komitet pomnikowy i zbierają cierpliwie składki, ażeby owego meża uczcić przynajmniej biustem. Na ile tej manii opowiadają przedewszystkiem sami Francuzi wesołe anegdoty, o czem już niejednokrotnie wspominał nasz korespondent w kronikach paryskich. Mania owa zupełnie zresztą jest nieszkodliwa, a przynosi pożytek rzeźbiarzom, a nierazko rzetelnej sztuce.

Niedawno, jak piszą dzienniki paryskie, dziennikarz i literat paryski Paul Birault wpadł na bajecznie wesoły pomysł, wyzyskując gotowość Francuzów do budowania pomników. Ogłosił tedy szumną odezwę, która zawiadomiła Paryż, Francję i świat cały, że przed wiekiem przeszło żył niejaki Hégésippe Simon, znakomity przedstawiciel idei demokratycznej, ów Hégésippe Simon, który rzucił świetne hasło w słowach: „Gdy słońce wschodzi, rozpraszają się ciemności“. W odezwie swojej stwierdził p. Birault smutny i zawstydzający fakt, że Hégésippe Simon nie ma dotąd pomnika, poczem wezwał społeczeństwo francuskie do naprawienia tej krzywdy. Republika — wołał p. Birault patetycznie — powinna uczcić pomnikiem meża tej miary i tych cnót republikańskich, jakim był Hégésippe Simon.

Odezwa pana Birault nie pozostała głosem wotującego na puszczy. Utworzył się w Paryżu komitet budowy pomnika dla Hégésippe Simona, zaczęto zbierać składki, a jeden z senatorów przyrzekł nawet wygłosić mowę przy odsłonięciu pomnika. P. Birault zacierał ręce i pokryjonom śmiał się w kulak. A miał śmiać się z czego pomysły p. Birault.

Albowiem gdy entuzjazm dla Hégésippe Simona dosięgnął szczytu, okazało się, że wielki ten mąż wcale się nie urodził, wcale nie umarł i skutkiem tego wcale nie żył. Drobnostka — ale teraz śmiać się już nie pan Birault, lecz cały Paryż, a śmiešnością okryli się ci wszyscy entuzjaści pomnikowi, którzy poszli na lep odezwy p. Biraulta. Powtórzyła się historia owego członka Akademii, który w słynnej swojego czasu powieści Alfonsa Daudeta przez dziesiątki lat grzebał w dokumentach historycznych, zresztą podrobionych. Paryż tedy śmieje się z entuzjastów pomnikowych, a p. Birault zyskał sławę swojego rodzaju.

Na pomoc osmieszonym pospieszył Clément Vautel, który w swej kronice p.t. „Propos d'un Parisien“, codziennie drukowanej w „Matinle“ powiada: „Pierwszą ofiarą tej wesołej mistyfikacji, uknutej przez p. Biraulta, jest sam p. Birault. Powiada on, że Hégésippe Simon nigdy nie istniał... Nieprawda — istniał, a nawet istnieje“.

W dalszym ciągu swej kroniki dowodzi trafnie Vautel, że Hégésippe Simon jest typem, który w rozmaitych postaciach powtarzał się w rozmaitych epokach. Miał na pomnikach przeróżne napisy w guście

aforyzmu: „Bez porządku wszystko jest nieporządkiem“.

Ale Paryż, przyznawszy słuszność Vautelowi, śmieje się z tych, którzy padli ofiarą dowcipu pana Birault.

O pomnik Mozarta w Pradze.

Niemcy w Pradze wnieśli do tamtejszej Rady miejskiej podanie z prośbą o odstąpienie kilku metrów kwadratowych placu na ulicy przy niemieckim teatrze pod pomnik Mozarta. Rada miasta Pragi odmówiła tej prośbie, motywując swoje stanowisko względami na normalny rozwój ruchu komunikacyjnego. Ulicą tą ma iść mianowicie nowy tramwaj, uchwalony już przez Radę miejską. Ta odmowa wywołała burzę w prasie niemieckiej. Protesty tej prasy skłoniły znanego polityka czeskiego dra Karola Kramarza do napisania obszernego artykułu w „Narodnich Listach“. Dr. Kramarz stwierdza, że powodu odmownej uchwały praskiej Rady miejskiej należy upatrywać w anormalnych stosunkach, wśród jakich żyją Czesi i Niemcy od dłuższego czasu. Czesi są niezwykle czuli na swoje krzywdy i doskonale pamiętają, jak postępowali wiedeńscy Niemcy z czeskiemi szkodami. Odmowa praskiej Rady miejskiej w sprawie pomnika Mozarta była odpowiedzią na to postępowanie, podobnie jak usunięcie dwujęzycznych napisów w Pradze było swego czasu odpowiedzią na podobne zarządzenie niemieckiej Rady miejskiej w Bernie na Morawach.

Mimo wszystko jednak, poseł Dr. Kramarz nie zgadza się ze stanowiskiem praskiej Rady miejskiej w sprawie pomnika Mozarta. „Względy komunikacyjne, — pisze dr. Kramarz, — nie są takie ważne, by uniemożliwiały odstąpienie trochę miejsca pod pomnik Mozarta na tej ulicy. Praga w twórczości Mozarta odgrywa wybitną rolę. W Pradze napisał Mozart Don Juana, tutaj odnosił tryumfy, w przeciwstawieniu do Wiednia, gdzie przeciwko niemu intrygowano. Życie Mozarta jest ściśle związane z historią muzyki w Pradze i dla tego jestem za jego pomnikiem w tym mieście. Byłoby grzechem przeciwko kulturze uniemożliwiać wystawienie pomnika geniuszowi, którego dzieła są własnością całego świata. Praga musi strzedz się przed popamiętaniem niekulturalnego czynu.“

Wiadomości literackie.

— Jerzy Denker. „Na falach tęsknoty“. Kraków 1914. Księgarnia G. Gebethnera i Sp. Dziwna jest pieśń miłosna autora. Już w poemacie „Pieśń Miłości“ uczucie tak złączyło się z głębią myśli, że nie można zdać sobie dokładnej sprawy, czy mamy do czynienia z rozmarzonym erotykiem, czy z filozofem dociekającym wszystkich myśli, a przysługującym się przytem formą melodyjną, wysoce poetyczną. W „Pieśni Miłości“ trzykrotnie wola poeta: „Jeżeli kochasz tylko cichej łaki kwiat, módl się do Boga, ażeby zniszczył barwę jego szat — jeżeli kochasz kochaj cały świat. W Tobie ja kocham słonecznych niw kwiaty i też przecieho opale... i całą ludzkosć u brzegów otchłani, w Tobie ja kocham o marzeń mych Pani!“ — Myśl jasno wypowiedziana wskazuje, że jest to poemat o szerokiej ramach, gdzie kobieta jest przyczyną, a nie celem, koniecznym zjawieniem, lecz nie pożądaniem. Myśl ta, szerzej rozwinięta została w poemacie „Na falach tęsknoty“.

Nie sposób wyliczać tutaj wszystkich zalet utworu, ograniczymy się tylko do stwierdzenia, że czarem poeta wznosi się do nieznanych mu przedtoni wyżyn natchnienia. Forma poematu jest dziwnie melodyjna, oryginalnie połączona z prozą poetyczną. Nie brak płomiennych wybuchów świadczących, że autor wiezie bój z przeszłością. Widać w ostatnim poemacie Denkera, że cierpiał naprawdę i ból ten w żywe słowo wcielił. Zewnętrzna szata książki niezwykle ozdoba. Różnobarwne ilustracje wykonał artysta malarz A. Grzybowski.

— Kalendarze Wojnara. Jak w latach ubiegłych tak i w tym roku opuściły prasę cztery kalendarze Kasprowa Wojnara, zalecające się treścią bardzo urozmaiconą, interesującą i praktyczną, kwalifikującą te kalendarze do jak najszerszego rozpowszechnienia. Staranność opracowania, umiejętność rycin, uwzględnienie na pierwszym miejscu spraw narodowych wysuwa te kalendarze na czoło wszystkich najszybszych kalendarzowych wydawnictw.

Kalendarze te są następujące: „Polak“ (i.k.), „Polski kalendarz Maryański“ (50 h.) i „Wiółki kalendarz powszechny“ (2. kor.) Ten ostatni obejmuje całkowitą treść i ilustracje wszystkich trzech poprzednich kalendarzy. Jest to wspaniale, pięknie oprawna książka o bogatej treści i artystycznej szacie, dająca liczne powieści, nowele, poezje i artykuły z dziedziny wiedzy, nauki, wynalazków oraz krzepiące siłę i żywotność narodu. Jest to jeden z najpiękniejszych kalendarzy, którego nie powinno braknąć w żadnym polskim i ziemskim domu.

Odgłos wielkiego wybuchu.

Dnia 7 czerwieca 1912 r. około g. 8 rano wyleciał w powietrze pod Wiener Neustadt jeden z magazynów wojskowych skutkiem wybuchu 150.000 kilogr. prochu. O tej katastrofie, która pochłonęła dużo ofiar w zabitych i rannych, pisaliśmy wówczas obszernie, wskazując na niebezpieczeństwo, jakim zagrożony jest Kraków przez pobliskie składy wojskowe materiałów wybuchowych. Po owym wybuchu Zakład meteorologiczny w Wiedniu, chcąc otrzymać informacje o szybkości i doniosłości przestrzennej, z jaką rozchodził się huk, powstały skutkiem wybuchu, ogłosił w dziennikach odezwe, prosząc w dziennikach o doniesienia ze strony zakładów naukowych i osób prywatnych, odnoszące się do spostrzeżeń, poczynionych w chwili krytycznej. Zakład meteorologiczny w Wiedniu otrzymał 800 doniesień, które opracował dr. Dörr, a w poniedziałek pracę swoją odczytał na posiedzeniu tamtejszego Towarzystwa meteorologicznego.

Z tych 800 doniesień 500 wyszło z odrębnych miejscowości w przeciągu 8 dni po katastrofie. Niektóre spostrzeżenia odznaczają się wielką ściślnością co do czasu, na ogół zaś najlepsze sprawozdania przysłało z Austrii dolnej. Dr. Dörr zaznaczał na mapie miejscowości, z których donoszono o odgłosach wybuchu, i stwierdził, że na zachód dotarł odgłos na odległość 300 kilometrów, na wschód wynosiła ta odległość 250 kilometrów, na północ 290 kilometrów (okolica Pragi), na południe 260 kilometrów.

Układając odległości w grupy dziesięciokilometrowe, stwierdził Dr. Dörr, że maximum odgłosu znajdowało się naturalnie w pobliżu źródła fal głosowych, że następnie siła odgłosu słabnęła w miarę zbliżania się do odległości 130 kilometrów, poczem nastąpiła tak zwana strefa milczenia, z której nie ma żadnych doniesień. Później znowu powstał odgłos i wzmagał się w odległości 170 do 220 kilometrów od miejsca wybuchu. Fale głosowe unoszą się więc na pewną wyżynę, przelatują ponad pewną strefą i znowu zniżają się w odległości około 200 kilometrów. W czasie, gdy fale głosowe płyną wysoko, odgłos milknie dla ucha ludzkiego.

Ruch powietrza działał w rozmaity sposób na siłę odgłosu. Prawie połowa doniesień stwierdza tak zwane dzielenie się odgłosu, to znaczy, że w rozmaitych miejscowościach nastąpiły po sobie dwa, lub trzy odgłosy. W miarę zwiększania się odległości zwiększał się także podział odgłosu. W odległości około 30 kilometrów powstawały dwa odgłosy, zaś w odległości około 75 kilometrów trzy odgłosy.

Dalsze badania dr. Dörra odnoszą się do spostrzeżeń w miarę wzmagającej się wysokości nad poziomem morza. I tak na wysokości 648 metrów nad poziomem morza słyszano dwa dokładne odgłosy. Na mniejszych wysokościach, aż do 405 metrów mniej więcej było więcej odgłosów, które jednakże nie były tak wyraźne. Wybuch wedle dokładnych zapisków Zakładu meteorologicznego w Wiedniu nastąpił rano o g. 8 m. 21 s. 43. Fala, idąca ziemią prędzej niż powietrzem, przybyła do Wiednia ziemią o 7 sekund prędzej niż powietrzny odgłos. Fala odgłosu miała z początku szybkość 800 do 1.000 metrów na sekundę, spostrzeżenia z dalszych odległości podają szybkość tylko 340 metrów na sekundę.

Nerwowość, tę chorobę naszego wieku, pogarsza się jeszcze bardziej przez obstrukcję: — wywołane bowiem przez nią dolegliwości dają się uczuć dotkliwie w całym ciele i wywołują niepokój.

Naturalną wodą Franciszka Józefa osiąga się przy wielu chorobach trawienia znakomite wyniki. Te znaną wodę mineralną pije bardzo chętnie wielu pacjentów, a nawet przy dłuższem stosowaniu dobrze się ją znosi.

Już od wielu lat — pisze profesor Obersteiner, prezydent Związku wiedeńskich lekarzy chorób nerwowych — przekonałem się o znakomitem działaniu wody gorzkiej Franciszka Józefa.

Do nabycia w aptekach, drogueryach i w składach wód mineralnych.

Kursa giełdowe.

Wiedeń, 31 stycznia. (Giełda południowa). Marki 117.27. Renta majowa 83.50. Renta koronowa węgierska 83.67. Akcje austr. zakł. kred. 638.75. Akcje węg. zakł. kred. 845.50. Akcje Anglobanku 345.50. Akcje Unionbanku 608.50. Akcje Bankvereinu 529.50. Akcje Landerbanku 528.75. Akcje kolei państwowych 716.25. Lombardy 108.50. Akcje fabryki broni 941.—. Akcje tytoniowe 436.25. Alpy 814.50. Rima-Muranyi 645.—. Akcje praskiego Tow. żelaznego 24.96. Losy tureckie 229.50. Ruble 253.—. Skoda 761.—. 4 1/2 proc. Listy zastawne Banku galic. dla handlu i przemysłu —. Usposobienie: silne.

Berlin, 31 stycznia. (Giełda poranna). Akcje kredy 206.—. Tow. dyskontowe 193.50. Bochum 0.—. Fenix 3.—. Usposobienie silne.

Dział ekonomiczny.

Postanowienia noweli o podatku od wódki z 23 stycznia 1914 i rozporządzenie ministra skarbu z tej samej daty — zamieszczono w dziale inseratowym dzisiejszego numeru „N. Reformy“.

UCIECNA

Teatr świetlny — Starowiślna 10. Tel. 2516.

Znakomite humoreski

obejmuje z powodu karnawału rozpoczęty dzisiaj w sobotę program. Między niemi humoreska z Maksymem Linderem w głównej roli i druga humoreska z Leonem Perret. Nadto trzecia humoreska.

Dalej najnowszy dramat firmy Gaumont:

Jego druga żona

Sliczne zdjęcia i scenerya. W głównej roli słynna artystka Marya Parla. — Wreszcie doskonałe zdjęcia z natury.

W niedzielę i świąteczny poniedziałek

cztery oddzielne przedstawienia 2.45, 5, 7 i 9. Codziennie od godz. 4 popołudniu do 11. 1088

Z kalendarza. W sobotę 31 stycznia: Piotra Nol. i Marceli w.; w niedzielę 1 lutego: 4 po 3 Kr. Ignac. bm. i Ryg.; w poniedziałek 2 lutego: Oczyszcz. NMP. Felicyana.

Z krakowskiego obserwatorium. — Dnia 30 stycznia termometr doszedł od -4.4 do + 5.0 Cels.; barometr wahał się.

Dnia 31 stycznia o godz. 7 rano stan barometru 747.1 mm. termometru — 1.0 C., wiatr południowo-zachodni.

Zakopane. (Tel. zw. turyst.) Temp. — 6°. Pogodnie, ilość i jakość śniegu poprzednia.

Nadesłane.

Artykuły w tym dziale nie pochodzą od redakcyi.

Po chorobie

następuje zawsze czas, w którym powracający do zdrowia czuje się osłabionym i nawet przy najmniejszym wysiłku odczuwa zmęczenie. Ten stan wymaga zarówno u dzieci, jak i u dorosłych, szczególnej baczości. — Przy należytem odżywianiu

tranowa emulsja Scotta

zawsze łatwa do strawienia, wyświadcza ozdrowieńcom znaczne usługi, poprawiając apetyt w sposób niezwykły. — Znajdujący się w emulsji Scotta najlepszy tran nadaje się, jak

zaden inny środek, do usunięcia uczucia zmęczenia, do zahartowania ciała i do obudzenia radości z życia.

Cena oryginalnej flaszki 2 K 50 h. Dostać można w każdej aptece. Po przesłaniu 50 h. markami do firmy Scott & Bowne, T. z o. p., Wiedeń, VII, i przywołaniu się na ten dzień ik następnego dnia z aptek jednorazowa przesyła na próbę. 7296 3 ?

Gospodarstwo mleczne. Każdy gospodarz wie z doświadczenia, że w zimie u krów dobroć mleka jakoteż jego obfitość ulega zmianie. Od 50 lat najlepszym środkiem zapobiegającym jest *Kwizdy Korneuburski proszek dla bydła*, wynaleziony przez *Fr. Jana Kwizdę* c. i k. austr. i kr. rumuńsk. nadwornego dostawcę weterynarycznych preparatów w Korneuburgu obok Wiednia. Dodany jako domieszka do paszy, poprawia u krów dobroć mleka i pomnaża jego obfitość.

KINETOFON EDISONA

TEATR ŚWIETLNY w sali hotelu UNION, obok hotelu City i Royal. (wejście od strony plant a wylotu ul. Grodzkiej).

Codziennie dwa obrazy mówiące.

Program kinematograficzny nadzwyczaj doborowy. Blizsze szczegóły w afiszach i programach. 995 50

Oglądanie świetnych sił warietowych i kabaretowych, produkujących się stale w teatrze „Apollo“ uprzywilejowane będzie szerszemu ogółowi, gdyż z dniem 1 lutego b. r. zniżyła dyrekcja teatru ceny miejsc, a mianowicie: Krzesło w łoży K 3.—, I. miejsce K 2.20, II. K 1.50, III. K 1.—, balkon K 1.50, 80 hał. i 50 hał. Na obecny wspaniały program familijny składają się występy: The Mesadsons muzykalnych bractarzy, Carmelini jeszcze niewidzianego iluzjonisty, Gutwaldis Elite jongleur, Edi Blum humorysty i innych atrakcyi, ponadto prolongowano powtórnie ulubionych polskich duetistów Boiskich. 1090

Dr. Izasław Fell

otworzył kancelaryę adwokacką w Sanoku.

KINO-WANDA PRZY UL. SW GERTRUDY 5.

ATLANTIS

- 1) Program od soboty 31 do piątku 6 lutego 1914. film słynnej fabryki „Nordisk“, według znanego dramatu Gerharda Hauptmanna, w 7-miu aktach,
2) Głupi Jaś — humoreska.
3) Morderca — humor. 668

Czy tylko nikotyna zatruwa organizm palacza?

W czasie palenia tytoniu lub cygar powstają związki chemiczne, a mianowicie: SIN (kwas pruski) wskutek obecności węgla i azotu in statu nascendi — oraz niedokwas węgla (ezad). — Nikotyna i owe dwa związki chemiczne zatruwają z czasem każdy żywy organizm. — Od takiego zatrucia chroni „WATA SALVESOL“, którą pierwszy wynalazłem i do fabrykacyi z pożytkiem użyłem.

Kto pali tutki „SALVESOL“ Beldowskiego w wata w ustnikach tejże samej nazwy, unika zatrucia, którego objawy są bardzo przykre — a więc doznaje zadowolenia.

FABRYKA TUTEK I BIBULEK CYGARETOWYCH
Mrs WL. BELDOWSKIEGO W KRAKOWIE.

IDEAŁEM PASTY

do zębów jest 683 4 0.

DENT-ALBINA

Dentalbina woda do ust.

Cena pasty tuba 50 h. Flakon wody 1 K 60 h.
Do nabycia w aptekach, drogueryach i perfumeryach.

Kto Odolu stale codziennie używa, ten według dzisiejszych wiadomości możliwie najlepiej pielęgnuje usta i zęby.
Cena 1/1 flaszki (wystarczy na miesiąc) K. 2.— 1/2 flaszki K. 1.20.

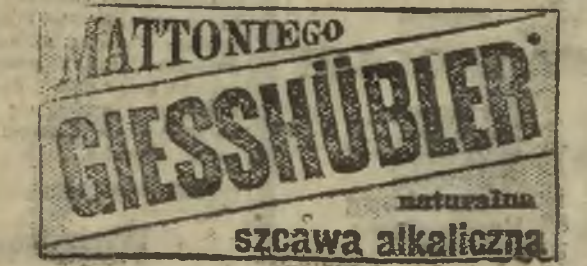
Dr Leon Faust

obrońca w sprawach karnych

prowadzi kancelaryę we Wiedniu, L. Schwertgasse 4, wspólnie z adwokatem Drem Szymonem Faustem. 762 8 0.

MARKA ŚWIATOWA do nabycia tylko to piernaszorzednych magnezynach i sodu.

naturalna szcawa alkaliczna

ATLANTIS

wspaniały film w 7 częściach, ułożony według dramatu Gerharda Hauptmanna.

107

Nad filmem tym od szeregu miesięcy pracowała głośna firma „Nordisk“ i stworzyła dzieło, które jest ostatnim wyrazem techniki i sztuki kinematograficznej. Akcja rozpoczyna się w Europie, następnie na Atlantyku, w Ameryce, a kończy się w śniegach pokrytych górach Kanady. Najwspanialej jest oddaną paniką na okręcie i zatonięciem tegoż, tak, że przed oczyma widza przesuwa się na ekranie straszny dramat, o którym niedawno głosiły gazety, a mianowicie:

Zatonięcie Tytanica.

KINO-WANDA
PRZY UL. ŚW. GERTRUDY 5

Kauka i czyków
METODA BERLITZA
obecnie:
Jagiellońska 8.
Nr telefona 2283.

110 11 0

Litr nafty salonowej 26 h
Litr nafty cesarskiej 30 h
Litr nafty „Primus“ 34 h

terpentyna, wosk, pasta do podłogi,
spirytus do palenia, mydło, soda,
krochmal itp. podziwo dnie pasty
do obuwia 25 halowcy.

J. Rojowska
ulica Zwierzyniecka 1. 7.
1012 1 5

Do egzaminów

z mat. gimn. przygotowuje w krótkim czasie. Rezultaty pewne. Warunki przystępne. Zgłosz. pod „Cerytus X“ poste rest. Kraków za okaz. kwita inser.

WOJCIECH OLSZOWSKI
konf. — kawy rynek
ul. Rynek 9 0
MARMOLADY

Owocowa
Morelowa
Winiowa
Malinowa
Porzyczkowa
Pozłomkowa
Brusznice.

Za jakość ręczy się.

Wesoła przystojna

starsza panna tylko z wyprawą, gospodarna sierota, wyjdzie za mąż, czynne starszego z prawym charakterem i wykształceniem choćby na skromnym stanowisku lub wdowca z małymi dziećmi. Anonimy bez odpowiedzi. **Blondynka** poste restante Kraków, główna poczta za kwitem inseratowym. 1061

Bardzo ważne dla zabezpieczenia bytu rodziny.
ODRZUCENI

przez towarzystwa ubezpieczeń — także osoby dotknięte wadami, ubezpieczyć się mogą na do- i przeżycie w pierwszorzędnym towarzystwie austriackim. — Warunki bardzo korzystne, wypłata całej ubezpieczonej sumy bez redukcji w razie śmierci natychmiast bez wyczekiwania pewnego terminu (bez karrencyi). Koszta badania ponosi towarzystwo. — Zgłoszenia reflektantów i zastępców pod „Odrzuceni“ poste restante Kraków, za okaz. kwitu inser. 1039 1 8

Całe urządzenie

sklepowe bufetu, winda, aparat do piwa, w zupełnie dobrym stanie do sprzedania. Bl. wiad. u firmy A. Hawelka. 1076 1 4

Wspaniała egzystencja

Znany, dobrze rozwinięty sklep towarów modnych, galanteryjnych i zabawek w najlepszym miejscu w Rzeszowie o wielkim kole stałych kupujących, jest z powodu objęcia fabryki natychmiast do sprzedania. Reflektanci ręczą się zgłosić jak najprędzej pod adresem W. Zettelbaum, Rzeszów. 1068 1 2

Planino

może używane do sprzedania ul. Jagiellońska 12. III p. drzwi śred. kawa. 1081 1 2

Fabrykant broni

J. Nowotny z Pragi

ma zaszczyt niniejszem zaprosić P. T. do obejrzenia swojej kolekcji pierwszorzędnej broni myśliwskiej w Krakowie, Hotel Francuski, w niedzielę, dnia 1 lutego od 12—1 przed południem i od 4—7 po południu. 1063

L. 7360/914

Bb.

Ogłoszenie.

Odnosnie do ogłoszonego z końcem zeszłego roku konkursu w sprawie ukształtowania wyłotu ulicy Wolskiej podaje się do wiadomości dodatkowo do §. 5 programu i warunków konkursu, że skład Sądu konkursowego powiększony został do liczby 14 członków, przez powołanie do niego na mocy uchwały Rady miasta Krakowa z dnia 29 grudnia 1913 delegata Komitetu restauracji Zamku wawelskiego p. Józefa Pakiesa, inżyniera-budowniczego w Krakowie.

Kraków, dnia 23 stycznia 1914.

Magistrat stol. król. miasta Krakowa.

Filia c. k. uprzyw. Galicyjskiego Akcyjnego Banku Hipotecznego w Krakowie

poczawszy od dnia 1-go lutego 1914
opłaca od wkładek

4¹/₂ %

w stosunku rocznym. Oprocentowanie rozpoczyna się z dniem powszednim po złożeniu gotówki.

924 3 3

Koldry

od najtańszych do najdroższych najtaniej w firmie P. Feuer, ul. Mikołajska 1 w Krakowie (dawniej „Poł Kościuszką“). 996 1 3

Miód pszczelny

prawdziwa tak zwana patoka, jako środek kuracyjny i spożywczy. Pysyłam za pobraniem pocztowym w 5 kg puszkach po 7 kor 50 hal. Zapas starczy tylko na luty 1914. P. Steimach. Podhajca (Galicya). 1078 1 5

Do handlu

towarów korzennych, win, farb, materiałów i towarów mieszanych pod firmą

J. Michnik w Bochni

przyjętym zostanie uczeń do praktyki handlowej z ukończoną II kl. gim. lub realną, z dobrego domu rel. rzymskokatolickiej. 1073 1 2

Willa w Krynicy

w bardzo dobrym i przystępnym położeniu wraz z całym urządzeniem hotelowym do wydzierżawienia lub sprzedania. Wiadomość: „Krynica“ poste restante Kraków, za okazaniem kwitu inseratowego. 1093 1 3

Woskowinę

kupuje w każdej ilości, jeżeli jest dobrze sucha, po najwyższych cenach za gotówkę lub za zaliczką Robert Mengei junior, Rumburg. 1007

Cena numeru pojedynczego 6 halowcy.

Fabryka kufrów wrobów skórzanych i galanteryjnych

pod firmą

463 3 4

L. Makowski

Kraków, Floryańska 31
(dom własny)

poleca swoje wyroby

Drukarnia Literacka: ul. Jagiellońska 10, I piętro.

Sanatoryum

1 Zakład wodoleczniczy spec. chor. nerw. Dra Kupeczyka, Kraków, ul. Szujskiego 11. Choroby nerwowe, serca, żołądka, przemiany materii itp. 392 12 20

Masło

naturalne karpacie wysyła 5 kg. za 13 K opłatnie, Jan Baroń, Szepes-Ofalu Węgry. 569 14 20

Miód pszczelny

pod gwarancją, naturalny, podolski, gęsty, deserowy i kuracyjny, w blaszankach 5 kg. za K 7-70, najprzedniejszy lipcowy za K 8-—, wyborny biały za K 8-50, wysyła za zaliczką Szymon Ganga, Husiatyn 4. 394 16 0

Roger de Brugière

professeur de français
Ul. Karmelicka 7.
741 9 0

Kamienica

w śródmieściu przy ruchliwej ulicy obok rynku do sprzedania. — Wiadomość w redakcji „Fides“ ul. Floryańska 43. I p. 747 3 3

Na 1 hipotekę

domu w śródmieściu potrzeba 55.000 koron, wiadomość w redakcji „Fides“ ul. Floryańska 43. 748 3 3

Znaleziona

papierosnica srebrna na ul. Szczeptańskiej jest do odebrania za odwołaniem własności przy ul. Leńartowicza 7 I p u K R. 1038 3 3

**Korzystne
przyjemne i bardzo skuteczne.**
Wszyscy, którzy je znają wielce cenią

ANTYSEPTYCZNE PASTYLKI VALDA

(Aptekarza H. CANONNE, w Paryżu)

jako niezrównany,
szybko działający uśmierzający
środek przeciwko dolegliwościom ORGANÓW
ODDECHOWYCH, SZYJI, UST i t. d.

Cena pudełka K 1.75

**DO NABYCIA
WE WSZYSTKICH APTEKACH
i składach aptecznych**
Główny skład: apteka KORWILLA
spod murzynem
WIEDEN I.
Wipplingerstrasse 12

Rutynowany koncypiant

adwokacki z dwuletnią prowincjonalną praktyką adwokacką i częściową sądową, poszukuje posady w Krakowie. Zgłoszenia pod: Dr. Bergstein Wien VIII. Lederergasse 15/10. 920 2 2

Poszukuje się

nazywanego pianina lub fortepianu. Zgłoszenia listowne w administracji „N. Reformy“ pod E. F. 200. 1044 2 3

Konc. Zakład sprzedaży i kupna M. Telesznickiej

w Krakowie ul. Floryańska L. 49 I p.

poleca kompl. urządzenia salonów, jadalń, sypialń, nowe antyki używane, garnitur klubowy palisand., fortepian, pianino, serwantki, sekretarki, kandelabry srebrne, obrazy, konsole, fustra, biura, biblioteki. 1035 2 10

Poszukuje się dla Galicyi podróżującego

rutynowanego fachowca, do sprzedaży pierwszorzędnej jakości łupku asbestowego jak również

zastępców

do objęcia wyłącznej sprzedaży na poszczególne rejony w Galicyi. Zgłoszenia tylko listowne pod „Trwałość“, przyjmuje firma J. Hopcas A. Salomonowa Kraków, Szczepańska 9. 967 2 3

555

„Józef czysty”.

Dramat staropolski Szymonowicza

Pomysłem niewątpliwie oryginalnym i śmiałym, a w każdym razie chwalebny, jest podjęta przez dyrekcję teatru miejskiego próba wskrzeszenia na deskach sceny zapomnianego dramatu, jednego z najświetniejszych pisarzy okresu złotego wieku literatury ojezystej, Szymona Szymonowicza. Komuż bo dziś przyszłoby na myśl zabrać się do czytania dramatu biblijnego, napisanego wierszem łacińskim w XVI. wieku? Ani treść dramatu, ani mało przystępna dla ogółu łacińska forma oryginału, a już najmniej rubaszny przekład polski współczesnego poecie Stanisława Gosławskiego, zachęcać nie mogą do tego. Nie mógł też spodziewać się poeta, że dzieło jego kiedyś, w 350 lat po ogłoszeniu drukiem, ożyje na deskach teatru. Pokłon złożony przez p. Pawlikowskiego dramatycznej literaturze polskiej XVI-go wieku, jest w tych warunkach wytwornym gościem estety, poszukującego nowych wartości w dziedzinie teatru. Trudno przesądzać przed przedstawieniem scenicznem, czy wynik artystyczny usprawiedliwi przedsięwzięcie. W każdym jednak razie sięgnięcie do początków teatru narodowego w jego surowej i prymitywnej formie, której Szymonowicz zapożyczył wzorem Kochanowskiego „Odprawy posłów“ z tragedji greckiej Eurypideusza („Fedra“), jest przedsięwzięciem tetralnem niezwykłe śmiałym, a również nie mniej zaciękawiającym ze względu na oczekiwany sukces dla miłośników „usummentwa”.

Teatr, jako taki, zaliczać może „Czystego Józefa“ do repertoaru sztuk klasycznych starożytnych,

na które teatr, ze względu na wyjątkowe koszty nakładu, tylko w rzadkich okolicznościach pozwolił sobie może.

Kiedy Szymonowicz pisał swego „Czystego Józefa“, literatura polska miała już pierwsze w tym zakresie dzieła dramatyczne: „Odprawę posłów greckich“ Jana Kochanowskiego. Nie ulega wątpliwości, że Szymonowicz je znał, choć żadnych śladów reminiscencyj z tego dzieła nie ma w jego dramacie. Natomiast widocznym jest, że poeta bezpośrednio na wzorach greckich urabiał sobie pojęcia o formie i technice dramatycznej, a pisząc rzecz w języku łacińskim, niewątpliwie nie przypuszczał, aby ona kiedyś po wiekach znaleźć się mogła na polskim patrze. Zapożyczając formę grecką, odrzucił jednak w pojęciu tragiczności greckie „fatum“, będące osią tragedji greckiej, ale wprowadził chrześcijańską odpowiedzialność za czyny. Grozy w odmalowaniu sytuacji siły charakterów nie umiał jeszcze rozwinąć w rozumieniu pojęć dzisiejszych.

Stąd też zarówno „Czysty Józef“, jak i drugi późniejszy dramat „Pentezylea“, są utworami, które przy niepowszednich swoich zaletach artystycznych i poetyckich, wrażenia tragicznego nie wywierają i są właściwie dyalogowanymi rozprawami.

Głównymi osobami dramatu są: bohaterka główna Hiempsar, jej mąż Putyfar (Faetifer) i Józef. Akcja dramatyczna rozpoczyna się od chóru. Cały dwór Putyfara idzie do świątyni prosić bogów o przywrócenie zdrowia pani, umierającej na jakąś straszna, nieznana chorobę. Następnie ukazuje się sama Hiempsar, mdlejąca, upadająca, nieprzytomna. Mówi tylko jękami i westchnieniami. Stara piastunka i konfidentka długo nie może doprosić się odpowiedzi

na swoje zapytania. Aż wreszcie, gdy raz przemówiła Hiempsar, zdaje się, że otwarły się w niej upusty słów. Otwarcie wyznaje ona, że kocha pięknego niewolnika i pragnie go posiadać. Józef przywołany, zjawia się.

Scenę z płaszczem przesuwają Szymonowicz po za akcję, wkładając tylko jej przebieg w usta piastunki. Ta opowiada chórowi co widziała i dodaje, że nie wie, czemu się więcej dziwić: czy natarczywości swojej pani, czy budującej enocie młodego Józefa.

Następstwem opowiedzianej sceny, jest zemsta i fałszywe oskarżenie. Na zakończenie dozorca więzienia opowiada jak Józef, wtrącony do lochu, zaczął się modlić, a jasność jakaś nadziemską oświetliła więzienie.

W ogólnym układzie dramatu uderza bierność figur, mająca swe źródło w niewydoskonalonej jeździe, a ściślej na wzorach starogreckich wspierającej się technice. Józef to sługa troskliwy o porządek w domu swego pana Putyfara. Dręczą go smutne przecucia, które ze snów złowieszczych w nim się rodzą. W ogóle jest to natura bierna, zgoła nie mająca warunków na bohatera dramatu. W najkrytyczniejszej dla siebie chwili, gdy staje przed sądem Putyfarowym, nie zdobywa się na odruch obrony, lecz biernie przyjmuje oskarżenie Hiempsar i skazanie na wygnanie.

Nierównie silniej zarysowaną i samodzielniej działającą jest żona Putyfara Hiempsar. Ale i ta działająca jest żona Putyfara Hiempsar. Ale i ta niejsza“, mało ma w sobie prawdziwego dramatycznego życia. Jej słowa są chłodne nawet wtenczas, gdy niepohamowaną swą ku Józefowi namietność wobec piastunki i chóru wypowiada, przemaga w niej żywioł refleksyjny. Jej żądza miłosna zjawia

W powiatowej Kasie

dis. chorych w Tłumacza jest do objęcia zaraz posada urzędnika uzdolnionego do prowadzenia wszelkich agend Kas. Zgłoszenia wraz z odpisami świadectw przyjmuje przewodniczący Jan Wołnik.
976 2 3

Koncyplent adwokacki,

ratymowany poszukuje posady. Zgłoszenia: „Koncyplent“ Kraków, ul. Jabłonowskich 10. 1082 2 2

Masło mazurskie

codziennie świeże w 5 kg paczkach tylko za 12 koron franco wysyła Dom Wytwórczy w Kurczyniu.
1040 2 2

Czeladnik fryzjerski

poszukuje zaraz posady. Adres: Jan Jedynek, Kawczyca p. Dąbica.
1048 2 2

Stoninę grubą

do topienia w 5 kg. paczkach tylko za 4.80 K, wędzonkę 5.80 K, biel 4.80 K, wieprzowinę 4.10, wołowinę i ościelinę tylną wprost z pod noża 3.80 K, wyborną tłustą baraninę 3.60 K, ku najlepszemu zadowoleniu wysyła 925

J. Davidovits

Maramarossziget 39, Węgry.

Poszukuje się

od 1-go lipca lub 1-go października lokalu 2, 6 do 8 pokoi z urządzeniem elektrycznym i o ile można z gazem przy ulicy spokojnej w pobliżu śródmieścia. Oferty poste restante Kraków dla W. U. 1031 2 2

Panna

17 lat mająca, zamiejscowa, pracownica, skromna i uczciwa poszukuje miejsca w sklepie; chętnie poszaby na praktykę do handlu masarskiego. Zgłoszenia: S. M. poste rest. Kraków.
1016 3 3

Pretensje hipoteczne

2000 kor sprzedam. „Ekonomia“, Kraków, Bonerowska 4. 897 8 3

Poszukuje

podróżujących dla sprzedaży kas „Detektiv“, za dobrą prowizję. Zgłoszenia pisemne lub osobiste. M. Kranz, Kraków, Dietłowska 77.
894 4 5

I. polecenia. Prospekt Nr 34 za darmo. Austr. patent.
Austr. Tow. Ceresit z o. p.
Wiedeń, XIX/2, Eisenbahnstrasse Nr 61.
Telefon D 252. 961 1 52

Na karnawał

niezbędne dla każdego stołu pasztety z drobiu, dzierzyny gęsiach wątróbek. Specjalność „à la Strassburg“. Znakomite majonezy, auspiki, galantyny, całe podania od najskromniejszych do najwytworniejszych poleca 529 8 12
Pierwsza kraj. fabryka pasztetu, konserw i bulionu w kostkach Karola Goebla przedtem D. Chrabąszcza, Kraków, Sławkowska 29,p

Kroju i szycia

sukien damskich wyuczam najdokładniej i najtaniej nawet Panie, zupełnie z szyciem nie obeznane. Kurs obejmuje: rysowanie, modelowanie i teoryę, następnie naukę szycia. „Józefina“ ul. Długa 1, 17, I. p. oficyna. Wykonuje również wszelkie formy. 972 1 3

I. Fabryka zegarów Jana Konrada
c. k. nadwor. dostawcy w Brúx Nr 338 (Czechy).

Zegar wahadłowy z budzikiem

Nr 4182.W, z 30 godzinnym mechanizmem sprężynowym, bijący pół i całe godziny, w pięknie politurowanej szafce orzechowej, 71 cm. długi, z białą tarczą i mechanizmem do budzenia, tylko 13 K.
Nr 4485.W Taki sam pięknie wykonany, w matowej oszchowej szafce 14 K. 435 1 5
Zegary wahadłowe bez budzika K 9, 12.80 i wyżej. Z mechanizmem grającym 2 utwory zamiast bicia kor. 18.50. — 3-letnie poręczenie na piśmie. Niema ryzyka. Wymiana dozwolona lub zwrot pieniędzy. Wysyłka za zaliczką. Bogato ilustrowany katalog główny z przeszło 4000 rycin, na żądanie każdemu za darmo, opłatnie.

Tanie pierze!

Najlepsze czeskie źródło.

1 kg. szarych, dobrych, dartych 2 R, lepszych 2 K 40 h., i. na pół białych 2 K 80 h., białych, 4 K białych, puszystych 5 K 10 h. 1 kg. doarych, białych jak śnieg, dartych 6 K 40 h., 8 K, 1 kg. puchu, szarego 6 K, 7 K, białego, wybornego 10 K, najlepszego puchu z piersi 12 K. Przy odbiorze 5 kg. opłatnie. **Ciepła pościel** z gęstego, czerwonego, niebieskiego, białego lub złotego nankingu, pierzyna 180 cm długa, 120 szeroka, wraz z 2 poduszkami po 80 cm. długiemi, 60 cm. szerokiemi, ze świeżych, szarych bardzo trwałych, puszystych pierzy 16 K, z półpuchu 20 K, z puchu 24 K, osobne pierzyny po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K, poduszki 3 K, 3 K 50 h, 4 K. Pierzyny 200 cm. długie, 140 szerokie, 13 K, 14 K 70 h, 17 K 80 h, 21 K; poduszki 90 cm. długie, 70 cm. szerokie, 4 K 50 h, 5 K 20 h, 5 K 70 h; piernaty z mocnej dymki w przkci. 180 cm. długie, 116 cm. szerokie, 12 K 80 h, 14 K 80 h. Wysyłka za zaliczką wyżej 12 K opłatnie. Wymiana dozwolona. Za niestosowne zwrot pieniędzy. **S. Benisch w Beszenicach (Beschenitz) Nr. 803.** Czechy. Obficie ilustrowany cennik za darmo, opłacony. 162 3 0

Przykre włosy

na twarzy, ramionach

i rękach usuwa w 5 minutach

Dr A. Rix — usuwacz włosów

z por. nieszkodliwy, niezawodny skutek. — Dawka za 4 K wystarcza. — Wysyłka ściśle dyskretna. 1026 1 0

Kos. laborat. Dra A. Rixa. — Wiedeń IX, Berggasse 17/V.

Składy w Krakowie: Apteka Wiszniewskiego, ul. Floryańska 15; perfumerya Reima i Spółki, Rynek 37; we Lwowie: apteka S. Ruckera od „srebrnym orłem“, ul. Krakowska 1.; perfumerya Sładowskiego.

się nagle jako pokuszenie szatana, który w prologu oświadcza, że użyje Hiempsyra za narzędzie do zgubienia Józefa.

Hiempsar ze swej strony stara się usprawiedliwić swój postępek, uważając go za wynikający z wad wspólnych wszystkim kobietom. Niestęchanie charakterystycznym, jako wyraz poglądów wieku współczesnego, jest wywód Hiempsyra o kobietach.

Mówi ona, że sto razy więcej jest między kobietami złych, niż dobrych — a zdanie to uzasadnia w następujących słowach:

„Swarliweśmy, tęskliwe, chore z przyrodzenia, Nieotargnione k'temu trudne do ćwiczenia. Nieugiaskany naród, niepolerowany, Wyschły, zarzdrości pelen a w zdrady odziany. Lekkie wiary, uporne, umysłu ślizkiego, Ust lekkich w swarach biegle, Kosztu niezmiernego Potrzebując: więc szczodre, często niewstydlive, Łóżnie małżeńskich, za zysk nietrwały zdradliwe. Zaprzeczajne....“

Świadomość wad, którym sama podlega, mogłaby zrobić z Hiempsar — jak słusznie zauważa Piotr Chmielowski w swem studyum o Szymonowiczu — osobę wielce dramatyczną, gdyby to znamię jej u myśli było naprawdę w grę wprowadzone. U Szymonowicza atoli była to tylko sposobność do wypowiedzenia satyrycznych przycinków względem płci słabej. Wkłada je przeto w usta Hiempsar, którą przedstawia jako ofiarę zdróżnych namiętności, popełniająca czyn tak haniebnny, jak oskarżenie niewinnego Józefa.

Piastunka, jak wszystkie podobne postacie teatru greckiego, ujmuje przywiązaniem do swej pani. Jest troskliwą opiekunką jej zdrowia, stara się zapobiedz nieszczęsnej namiętności, zamierzając użyć ziół i czarów na miłość, usprawiedliwia tę miłość, a gdy już odwrócić jej nie może, usiłuje uspokoić miotany sprzecznymi uczuciami umysł swej pani. Przynioty to niewątpliwie chwalebne, ale nie budzą ani zainteresowania, ani sympatyi dla tej osoby.

Ostatnia, najmniej udana i najbanalnniejsza postać dramatu, to sam Faetifer. Człowiek pozbawiony wszelkiego indywidualizmu, z trudnością orientujący się w sytuacji i bezradny. Najdramatyczniejsza scena, w której Hiempsar oskarża Józefa, jest najslabszą i najmniej prawdopodobną. Faetifer nie stara się wcale wejrzeć w sprawę i skazuje Józefa na więzienie, wygłasza przytem banalne i bez znaczenia tyrady.

Jako utwór dramatyczny, jeden z pierwszych w literaturze polskiej. „Custus Joseph“, pomimo swych usterek, w budowie i koncepcji dramatycznej, jest utworem wartościowym i ciekawym ze stanowiska ewolucyi pierwszych prądów polskiego dramatu. Są tu już widoczne te pierwsze drgnięcia myśli samodzielnej, wyrываяjącej się z powijków klasycyzmu; są poetyckie obrazy, rozsiane w chórach i dyalogach. Poetycki talent Simonidesa położył na tem dziele swoje piętno, otwierając mu drogę swobodniejszego lotu fantazyi twórczej.

Historia teatru nie zapisała dotąd wogóle próby wprowadzenia „Czystego Józefa“ na deski sceniczne. Eksperyment, podjęty przez dyr. Pawlikowskiego, będzie tedy pierwszym w tym kierunku usi-

łowaniem. Przy odpowiednim przygotowaniu tła dekoracyjnego i kostyumów stylowych, przy umiętnej i starannej reżyseryi, której w pomoc przyszedł Lucyan Rydel, wprowadzając pewne zmiany w porządku i układzie scen dramatu, „Custus Joseph“ może być przedsięwzięciem teatralnem bardzo zaciekawiającem, a przedewszystkiem zapisującym chwalebną kartę w historii teatrów w Polsce.

Redakcja „Nowej Reformy“: ul. Jabłonowska 10, II p.

Główne lub poboczne zajęcia dla każdego

zarówno na wielką, jak i na małą skalę, bez osobliwego lokalu lub urządzenia, nawet przy bardzo małych środkach, przez wyrób i sprzedaż popłatnych i bardzo pokupnych artykułów użytkowych, wszelkiego rodzaju. Zawsze nowości! Liczne uznania z kraju i zagranicą! Zażądać zaraz kartą korespond. naszego katalogu zadarmo, a otrzymawszy go, każdy powie: „Gdybym to nasz adres był znał już dawniej!” Nasza klientela rekrutuje się z klas wszystkich zawodów, fabrykantów, kupców, urzędników, rękodzielników, robotników, także kobiet wszelkiego stanu, poszukujących źródła trwałego dochodu głównego lub pobocznego i u nas go też znajdujących.

Chem. Industriewerk Ges. m. b. H.,
Inzersdorf bei Wien, 49.
188 4 0

Przewybony miód

deserowy i leczniczy, z kwiecia akacji (osobliwość węgierską), wysyła w 5-kg. blasz. opłatnie za zal. 9 K Dr Bajor, hodowca pszczół. Galgahviz (Węgry). 330 12 0

Röslera woda do zębów. Prawnie ochroniona.

Najlepszy środek, aby zęby utrzymać w stanie zdrowym i czystym, usuwa całkowicie gnienie, zapobiega przeto próchnieniu zębów, bólom nieprzyjemnej woni z ust.

Prawdziwa tylko z tym znakiem ochronnym trzema krzyżami.

Cena Flaszki 72 hal.
Dostać można w każdej aptece, drogueryi i perfumeryi. Skład główny w Krakowie: Handel materiałów **Reima i S-ki, Rynek, A-B. 37.** 145 4 0

Grzyby suszone

I jakość, małe jasne 1 kg 6-50 K
II „ duże jasne „ 5-50 K
III „ ciemne „ 3-50 K
przy zamówieniach 5 kg opłatnie, wysyła za pobraniem **T. Chalozka Světec, Czechy** 205 2 0

Grzebień do barwienia włosów.
Najlepsze proste czesanie barwi siwe lub rude włosy na jasne, ciemne lub czarne! Zgola nie szkodzi! Przez kilka lat do użytku! Tysiące w użyciu. Kosztuje 5 K. Wysyła!

J. Schüller, Wiedeń, III., Krieglergasse 6/7. 45 3 0

Gries h. Bozen

SANATORYUM

Zakład leczniczy dla chorych na płuca (założony w r. 1901). Prospekty! Lekarz kierujący: **Dr. V. Malfer** 168 7 0

METAL.

fabryka wyrobów metalowych i akumulatorów

Lwów, ul. Pańska I. 8. Nr telefonu 411.

ODDZIAŁ A. Wyroby metalowe: Sruby i matry żelazne i metalowe. Nity. Wyroby tokarskie rewolwerowe. Okucia metalowe. Odlewy mosiężne, brązowe, aluminiowe etc. Niklowanie.

ODDZIAŁ B. Wyroby cłowiane: Plomby cłowiane. Rury cłowiane.

ODDZIAŁ C. Akumulatory systemu Dra Staneckiego: Akumulatory stacyjne. Akumulatory przenośne. Latarki górnicze, domowe i kieszonkowe. 258 3 0

Wyłączne zastępstwo na Zach. Galicyę: „Tepege“, Kraków, ul. Jagiellońska 5.

Wyroby stalowe, jakoto: brzytwy, maszynki do golenia, maszynki do strzyżenia włosów, scyzoryki, narkrycia alpakowe Berndorf, 6 par nakryć niklowych za koron 2-90

poleca

Handel żelaza Józefa Hajema

358 2 10 w Krakowie, ulica Floryańska I. 33.

Piękność jest bogactwem! Piękność jest potęgą!

Ten najwyższy skarb udało się osiągnąć tylko przez

Mme Rosa Schaffer

wynalezionym i przez nią samą używanym **środkom piękności.**

Poudre ravissante czyni skórę białą-białą, wygładza zmarszczki; blizny ospy, znamiona przyniesione na świat znikają, oblicze każdej pani wygląda oświeceniście. Jest to jedyny puder, który po myciu nie traci zadziwiającego skutku. Cena 3 K i 5 K.
Crème ravissante odmładza o dziesiątki lat. Powinna go używać każda pani. Cena 3 K.
Eau ravissante zapobiega wiotkości form i mięśni na twarzy, przeszkadza obwisaniu kątów ust i jest znakomitą wodą toaletową teraźniejszości. Cena 5 K.
Rhodopis nadaje bladym licom wspaniałe odcień różowy, wargom rumianą świeżość. Cena 3 K.
Perły królewskie 2 K i **Crème rosin** 3 K, nadają rękom gładkość marmuru i oświecającą białość.
Savon ravissante najlepsze w świecie mydło, zdumiewający skutek. Cena 2-40 K i 1-60 K.
Mydło zapach skóry nadające wywierca na otoczenie nieprzezwyciężony czar. Kawałek 70 h.
Konoor nadaje posiwiałym włosom zaraz barwę młodości, jasną, brunatną, ciemno-brunatną i czarną. Cena 3 K i 10 K.
Kernol nadaje włosom po ubarwieniu wspaniałą połysk. Cena 5 K.
Posilnik włosów zapobiega wypadaniu i siwieniu włosów, wpływa dodatnio na ich porost, łysie miejsca pokrywa włosami. Cena 3 K.
Krem do golenia Ideal, najlepszy krem teraźniejszości. Cena 2 K.
Podwiązka pod brodę zapobiega tworzeniu się podwójnej brody. Cena 4 K.
Opaska na czoło sprawia, że czoło nie ma zmarszczek i jest gładkie jak marmur, a brwi trzymają się wysoko. Cena 3 K.
Eau de Cologne. Specjalność. Przewyższa wszelkie wody toaletowe. Niezbędna w podróży. Cena 2 K do 4 K.
Mydło do kąpieli, gliceryna różana powinna się znajdować na każdej toalecie. Cena pudełka z 3 kawałkami 1-50 K.

Wyłączna wysyłka: **Wiedeń XIX., Hammerschmidtgasse 18.**

Skład: **Reim i Ska, Kraków, Rynek 37.** 209 2 0

Zapisany w urzędowej farmakopei królestwa włoskiego.

Syróp Pagliano

prof. Ernesta Pagliano w Neapolu.

Galata San Marco 4.

Płynny — w proszku — w zęszczonych tabletkach (pigułkach). — Najlepszy środek do czyszczenia krwi. Środek odświeżający. Wyborne leczenie wiosenne i jesienne, zawsze dobroczynne. Odznaczenia: Wystawa farmaceutyczna 1891. Włoska wystawa higieniczna 1900 złoty medal. Międzynarodowa medycyńska wystawa 1906. Międzynar. wystawa Buenos Aires 1910 wielki honorowy dyplom złotego medalu. Międzynarodowa higieniczna wystawa Rzym 1912 wielki dyplom honorowy. — Dostać można w większych aptekach.

Ostrzeżenie: Aby nie być wprowadzonym w błąd i uniknąć licznych, dla zdrowia szkodliwych naśladownictw, prosimy zawsze żądać wyraźnie tylko naszego wyrobu: **Syropu Pagliano prof. Ernesta Pagliano z Neapolu**, a nie żądać innych. — Sposobu leczenia i innych wyjaśnień można zasięgnąć u nas. Broszki i korespondencya we wszystkich językach. Osobliwości nasze sprzedaje się we wszystkich naszych austr. kładach w całem państwie bez cła. 318 5 0

Amalia Wilkay

konc. naucz. tańców udziela lekcji w domach prywatnych, klasztorach i pałacyonatach.

Zgłoszenia przyjmuję od 10-tej do 12-tej i od 2-jej do 4-tej, ulica Krupnicza 22, II piętro. 651 8 14

Dowodnie urządzenie zebrane w różnych stanach i krajach do przesyłania ofert z poręczeniem porta w Internat. Adressen-Bureau Josef Rosenzweig und Söhne, Wien, I., Sennefeldg. 17. Telefon 16881, Budapest, V., Arany János ut. 18. Prospekty franco. 19 4 0

Ważne dla handli spożywczych.

Elektro-motorowa fabryka wełny

Józef Śkarlicki

Kraków, ul. Wiślna 6 poleca P. T. Kupcom kielbasy siekane, krajane i poledwicowe, słoninę polską, wędzonkę, szynki, oraz wszelkie wyroby masarskie, pierwszej jakości, po cenach najprzystępniejszych. Na żądanie cenniki darmo i opłatnie. 369 5 0

Wiktor Czapllicki

jubiler Kraków, Sukienica I. 6 poleca swój skład wyrobów złotych i srebrnych, w najnowszym fasozach. Przyjmuje samowienia, reperacje i zamiany. Największy wybór pierścionków szarynowyższych. Na składzie szkarłoty złote i srebrne, z najlepszych fabryk szwajcarskich, szere do wypraw ślubnych i obrączki gotowe na składzie. **Srebro Christoffa po cenie fabrycznej.** 378 8 0

Pożyczkę pieniężną

otrzymują osoby każdego stanu (także panie) na 4—6%, bez poręki na spłaty po 4 K miesięcznie przez „Diada“ Escompte-Bureau, Budapest VIII Rakóczi av 71. 998 2 10

Apteka prowincjonalna

w pięknej zarowej okolicy, w siedzibie Władz powiatowych i szkoły średniej, do sprzedania lub do zamiany na większą. — Bliższej wiadomości udzieli Jędrzej Krnkier, wiceburmistrz miasta Krośna. 860 3 3

Księgarnia H. Altenberga

we Lwowie przyjmuje w każdym czasie zdolnych agentów i agentki do rozsprzedaży dzieł na raty. 163 5 0

Nie jesteś mężczyzną?

Nie możesz już doznawać przyjemności życia? Nim się wyrzeczysz najpiękniejszych chwil życia, kup sobie pudełko „Potin“ (6 koron). Jedyny na naukowej podstawie przyrządzony i przez powagi wypróbowany środek przeciw osłabieniu. — Zażywszy 2 pudełka, jest się napowrót mężczyzną! — Az do 70 roku życia bezwarunkowy skutek. Wyrobca: Delta Laboratoire de Produits Chimiques a Paris. — Dostać można przez skład główny na Austro-Węgry: Apothek Marienhilf, Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 20. — Za zaliczkę lub po otrzymaniu należności. 322 8 0

Redakcja „Nowej Reformy“: ulica Jagiellońska I. 10, II-gie piętro.

Ogłoszenie.

Celem przeprowadzenia zarządzonego w art. I. A, noweli o podatku od wódki z dnia 23 stycznia 1914, dz. u. p. Nr. 11 dodatkowego opodatkowania wódki wydało c. k. Ministerstwo skarbu rozporządzeniem z dnia 23 stycznia 1914, dz. u. p. Nr. 12 następujące postanowienia:

Pobór dodatkowego podatku.

A. Przedmiot dodatkowego podatku.

Dodatkowemu podatkowi w wysokości 50 h. od litra alkoholu podlegają z wyjątkiem wypadków poniżej wymienionych wszystkie płyny alkoholowe, znajdujące się dnia 1. lutego 1914 w wolnym obrocie na obszarze królestw i krajów reprezentowanych w Radzie państwa.

Do płynów alkoholowych, podlegających dodatkowemu podatkowi, należą w szczególności także arak, rum, koniak, likier i wszelkie inne zaprawione wódki, dalej esencje wódczane, złożone z różnych gatunków eteru, alkoholu i innych substancji, sztuczne esencje owocowe i eter owocowy, perfumerye, artykuły kosmetyczne, środki lecznicze i wyroby farmaceutyczne, w gotowym stanie jeszcze alkohol zawierające, jakoteż każda mieszanina wina i wódki, której zawartość alkoholu przekracza 15 procent objętości.

Uwolnione od dodatkowego podatku są:

1. Wódka, której już na mocy dotychczasowych przepisów przysługuje uwolnienie od państwowej opłaty od wódki;

2. Płyny alkoholowe, będące w posiadaniu przemysłowców, pośredniczących w obrocie płynów alkoholowych (wyszynki, sprzedaż, drobne handle i.t.d.) w ilościach nie większych jak 10 litrów, oraz będące w posiadaniu innych gospodarstw domowych, w ilościach nie większych jak 5 litrów alkoholu. Przy większych jednak zapasach należy poddać dodatkowemu opodatkowaniu cały, istniejący, zapas.

B. Zgłoszenie.

Kto w dniu 1. lutego 1914 posiada zapas wódki, podlegający dodatkowemu opodatkowaniu, obowiązany jest najpóźniej dnia 3. lutego 1914 zgłosić na piśmie w dwóch egzemplarzach według dołączonego wzoru ilość, gatunek i zawartość alkoholu całego zapasu, jakoteż miejsce i lokale, gdzie ten zapas się przechowuje, u tego oddziału straży skarbowej, w którego okręgu znajduje się zapas, podlegający obowiązkowi zgłoszenia. Blankiety na te zgłoszenia wydawać się będzie bezpłatnie w każdym oddziale straży skarbowej, jakoteż u organów i w urzędach, które krajowa władza skarbową oznacza.

Jeżeli zapas, który ma się zgłosić, nie przekracza w poszczególnych wypadkach bez względu na zawartość alkoholu ilości 5 hl., natenczas można zaniechać podawania w zgłoszeniu zawartości alkoholu i stopni hektolitrowych.

Przy płynach alkoholowych we flaszkach zamkniętych w sposób w handlu stosowany, dalej przy likierach, to jest płynach alkoholowych zawierających co najmniej 10 kg. cukru na hektoliter i przy słodzonych wódkach, to jest wódkach zawierających więcej niż 1 kg., ale mniej niż 10 kg. cukru na hektoliter, wreszcie przy wszystkich, podlegających dodatkowemu opodatkowaniu esencjach, towarach perfumeryjnych, artykułach kosmetycznych, środkach leczniczych i wyrobach farmaceutycznych można zaniechać zgłaszania zawartości alkoholu bez względu na wielkość zapasu, podlegającego obowiązkowi zgłoszenia.

Gdyby płyny alkoholowe, podlegające obowiązkowi zgłoszenia, znajdowały się podczas pierwszych

trzech dni miesiąca lutego 1914 w transporcie, a nie były jeszcze zgłoszone i nie uiszczono jeszcze od nich dodatkowego podatku, wówczas obowiązek zgłoszenia, względnie uiszczenia dodatkowego podatku ciąży na odbiorcy towaru, który ma wnieść zgłoszenie najpóźniej w 48 godzin po nadejściu przesyłki.

Zaniechanie przepisanego zgłoszenia zapasu płynów alkoholowych, istniejącego w dniu 1. lutego 1914, jakoteż zgłoszenie ilości alkoholu, mniejszej o więcej niż 10 % od ilości urzędowo zbadanej, podlega karze w wysokości cztero- do ośmiokrotnego, ukróconego albo na ukrócenie narażonego dodatkowego podatku.

Inne nieprawidłowości w zgłoszeniu, nicodnoszące się do ilości alkoholu, podlegają karze porządkowej od 4 do 200 K.

Przedsiębiorstwa kolei żelaznych i żeglugi parowej (z wyjątkiem morskich, o ile nie chodzi o uprzywilejowane pod względem ruchu parowce krajowe) jakoteż c. k. Poczta, obowiązane są o każdej przesyłce płynów alkoholowych, którą przed 1. lutego 1914 przyjęły do transportu, dla odbiorcy na obszarze, w którym ustawa ma moc obowiązującą, donieść zaraz po nadejściu do stacji oddawczej oddziałowi straży skarbowej, w którego okręgu leży stacja. To doniesienie ma zawierać nazwisko nadawcy i odbiorcy, tudzież wagę brutto przesyłki i ma być przedłożone bezpośrednio przez stację oddawczą.

C. Czynność urzędowa.

Organa skarbowe, u których wnosi się zgłoszenia zapasów, mają najpierw zbadać zgłoszenie co do jego dokładności, a następnie przystąpić bezzwłocznie do zbadania zapasów w sposób poniżej wskazany.

Wywód spostrzeżeń, dalej, przypadająca kwota dodatkowego podatku i urząd poborowy, w którym dodatkowy podatek ma się uiszczyć, należy podać w obu egzemplarzach zgłoszenia. Jeden egzemplarz zgłoszenia należy zwrócić stronie.

Strona jest obowiązana uiszczyć dodatkowy podatek, o ile nie ma zezwolenia na spłatę ratalną lub pokredytowanie, w ciągu ośmiu dni w urzędzie poborowym, wymienionym w zgłoszeniu.

Urzędy poborowe mają czuwać nad zapłatą dodatkowego podatku. Gdyby zapłata nie nastąpiła w przepisany termin, wówczas należy o tem bezzwłocznie donieść właściwej władzy skarbowej I. instancyi w celu egzekucyjnego ściągnięcia zaległości.

Co do postępowania przy badaniu zapasów postanawia się, co następuje:

1. Ustalenie ilości:

a) Jeżeli płyny alkoholowe znajdują się w beczkach, wagonach zbiornikowych, cysternach i.t.d., a naczynia te są pełne i urzędownie ocechowane, natenczas miarodajny jest znak cechowniczy. Jeżeli beczki nie są cechowane lub są tylko w części wypełnione, wówczas należy zbadać ich zawartość zapomocą miary Matievica. — Ilość wódki w beczkach i.t.d. da się także obliczyć przez stwierdzenie wagi netto i przerachowanie jej z uwzględnieniem prawdziwej zawartości alkoholu

zapomocą przepisanych tablic redukcyjnych na litry.

Jeżeli się rozchodzi o niecechowane wagony zbiornikowe lub rezerwoary, wówczas należy zbadać ilość zawartych w nich płynów alkoholowych zapomocą kubieznego obliczenia lub w inny niezawodny sposób.

b) Co do flaszek stwierdza się, ilość flaszek tejsamej wielkości, a następnie bada się pojemność dla każdego typu i z dat tych oblicza się ilość płynu. Badanie to uprości się znacznie, jeżeli strona dostarczy próżnych wzorów flaszek.

c) W rafinerii wódki, które rafinują (rektyfikują) wódkę opodatkowaną i są w czasie badania zapasów w ruchu, musi się także zbadać w odpowiedni sposób ilość wódki, znajdującej się w aparatach rektyfikacyjnych i stojakach do filtrowania. W tym celu bada się przedewszystkiem, ile litrów używa się na dzienny nalew każdego stojaka i jakiej ilości wódki użyto pierwotnie do zwilżenia węgla. Obie te ilości, razem wzięte, dają w przybliżeniu zawartość wódki w każdym stojaku. W razie potrzeby można zażądać przerwania ruchu rafinacyjnego.

d) O ile strona, zobowiązana do dodatkowego opodatkowania, ma pozwolenie używania wódki z uwolnieniem od opłaty do wyrobu likierów lub innych towarów, zawierających alkohol, celem wywozu za linię cłową, należy przez zamknięcie zapisków, które się prowadzi na odbiór i użycie wódki, wprowadzonej z uwolnieniem od opłaty, zbadać tę ilość wódki, która z ogólnego zapasu ma się wyłączyć, jako wolną od dodatkowego opodatkowania stosownie do rozdziału A. 1. 1.

Jeżeli strony mają pozwolenie do wolnego od podatku używania wódki w myśl § 6. powołanego na wstępie rozporządzenia lub ubiegają się o nie, wówczas wyłącza się od dodatkowego opodatkowania ilość wódki, którą strony oznaczają, i wpisuje się ją do konta na pobór i użycie wódki, które się ma prowadzić stosownie do § 6. Gdyby się jednak pozwolenia nie udzieliło, wówczas należy wódkę tę zaraz dodatkowo opodatkować, a konto ściągnąć.

2. Zbadanie zawartości alkoholu.

a) Wódkę w beczkach należy stopniować w sposób przepisany 100-dzielnym alkoholometrem, w którym to celu brać należy z każdej beczki zapomocą lewara lub innego stosownego przyrządu pomocniczego próbkę ze średnich warstw.

b) Z wódki w rezerwoarach lub innych wielkich naczyniach należy próbki, wzięte w jednakowych ilościach z warstwy górnej, średniej i dolnej, złączyć razem, wymieszać a następnie odstopniować.

c) Jeżeli wódka znajduje się we flaszkach lub podobnych mniejszych naczyniach, a w myśl postanowien podanych niżej pod lit. e) i l. 3 nie ma się wogóle zaniechać badania rzeczywistej zawartości alkoholu, natenczas wystarcza wyrywkowe stopniowanie.

d) Jeżeli rozchodzi się o płyny alkoholowe, których wprost alkoholometrem stopniować nie można, jak likiery, słodzone wódki i.t.d. i jeżeli nie zaniechano po myśli rozdziału B, ustępu 3. podania za-

wartości alkoholu, wówczas zbadać należy zawartość alkoholu, którą ma się wziąć za podstawę do uiszczenia dodatkowego podatku, w sposób przepisany w dodatku A, II, B, do przepisu wykonawczego o podatku wódki.

Jeżeli odnośny organ skarbowy nie ma do dyspozycji potrzebnego przyrządu, wówczas należy, po protokolarnem skonstatowaniu ilości płynu, odesłać próbki z poszczególnych gatunków pod pieczęcią organu skarbowego i strony do Władzy skarbowej I. instancyi, która ma zarządzić zbadanie i w miarę wyniku przepisać przypadający podatek dodatkowy.

Płyny alkoholowe nie słodzone, lub słodzone w bardzo małym stopniu, tudzież płyny alkoholowe, zaprawione ingrediencyami, ma się zawsze badać urzędowym alkoholometrem.

Jeżeli nie oznajmia się zawartości alkoholu (B. ust. 2. i 3.), wówczas przyjąć należy zawartość alkoholu:

- aa) wódki francuskiej, rumu i araku 65 stopni,
- bb) koniaku, whisky, czereśniaku, wódki z wycieczyn winnych, śliwownicy, borowiczki i tak zwanych naturalnych wódek 40 stopni,
- cc) likierów wszelkiego rodzaju i słodzonych wódek 35 stopni,
- dd) esencji, środków leczniczych i wyrobów farmaceutycznych 70 stopni,
- ee) towarów perfumeryjnych i artykułów kosmetycznych 90 stopni 100-dzielnej skali alkoholometru.

Gdyby co do prawdziwości zgłoszenia gatunków wódki nasuwały się wątpliwości, n.p. czy nie zgłoszono wysoko stopniowych płynów spirytusowych jako wódkę naturalną lub spirytusu, zaprawionego cukrem, jako likier, wówczas należy podejrzane płyny alkoholowe poddać ile możności wstępnemu badaniu. Jeżeli podejrzenie okaże się uzasadnione, należy przystąpić do zbadania rzeczywistej zawartości alkoholu wszystkich dodatkowemu opodatkowaniu podlegających zapasów odnośnej strony (lit. a—d) i wdroyć postępowanie karnoskarbowe z powodu nieprawdziwego zgłoszenia. Za podstawę obliczenia dodatkowego podatku przyjąć należy w takim wypadku zawartość alkoholu, skonstatowaną przez rzeczywiste zbadanie.

Jeżeli zawartość alkoholu zgłoszono, natenczas należy odstąpić od sprawdzania rzeczywistej zawartości alkoholu, jeżeli strona wykaże ją swymi księgami przemysłowymi, fakturami i.t.d. i jeżeli co do ich prawdziwości niema wątpliwości.

Mieszanki wina i wódki, co do których istnieje o-

bowiązek dodatkowego opodatkowania, nie podlegają dodatkowemu podatkowi według całej zawartości alkoholu; dodatkowy podatek od płynów tego rodzaju należy przypisywać w ogólności tylko według zawartości alkoholu wynoszącej 5 procent ich objętości. Jeżeli jednak ogólna zawartość alkoholu przekracza niewątpliwie 20 procent objętości, wówczas należy przyjąć za podstawę do wymiaru dodatkowego podatku sprawdzoną ewentualnie przez rzeczoznawców rzeczywistą zawartość alkoholu, po strąceniu 15 procent objętości.

3. W fabrykach likieru, jakoteż u protokolowanych w sądzie handlowym firm, trudniących się hurtownym handlem rumu, koniaku, śliwownicy i tym podobnych napojów alkoholowych jako przemysłem głównym, można odstąpić od rzeczywistego badania zapasów płynów alkoholowych, jeżeli przedsiębiorcy zgłoszą zapasy w ten sposób, że najpóźniej dnia 3. lutego 1914 przedłożą Władzy skarbowej I. instancyi na podstawie inwentury zestawionej według grup towarów o jednakowej zawartości alkoholu szczegółowy wykaz płynów alkoholowych, które znajdowały się w ich posiadaniu w dniu 1. lutego 1914 i zgodzą się, aby delegat Władzy skarbowej I. instancyi zbałał prawdziwość podanych dat ewentualnie przez oględziny w przedsiębiorstwie, jakoteż przez wglądnięcie do ksiąg przemysłowych, względnie, o ile rozechodzi się o podaną zawartość alkoholu, przez zbadanie pobranych próbek.

Wolno przytem podawać procenta alkoholu w cyfrach zaokrąglonych w dół od 10 do 10. Władza skarbowe I. instancyi może przyznać taką samą ulgę także poszczególnym proszącym o to sprzedacom przedsiębiorstw fabrycznych. Jeżeli wynik badania nasuwa wątpliwości co do prawdziwości dat podanych przez stronę, wówczas należy bezwarunkowo przystąpić do rzeczywistego zbadania wszystkich zapasów.

Przepisanie przypadającego podatku dodatkowego należy w tych przypadkach do Władzy skarbowej I. instancyi.

D. Płacenie w ratach i kredytowanie dodatkowego podatku

Władza skarbowe I. instancyi może na prośbę stron dozwolić bez osobnego zabezpieczenia na zapłacenie dodatkowego podatku w równych miesięcznych lub kwartalnych ratach, jednakowoż z tem ograniczeniem, że ostatnia rata przypadnie do zapłaty najpóźniej dnia 31. stycznia 1915. Pierwszą ratę musi się uiszczyć natychmiast po otrzymaniu pozwania na placenie rat. Na kwiecie należy uwidocznic przypa-

dające dalsze raty i równocześnie uwidocznic je w zapisku.

Gdyby tylko jednej z przyzwolonych rat nie zapłacono punktualnie w dniu zapadłości, wówczas należy całą zalegającą jeszcze kwotę ściagnąć naraz. Odsetek zwłoki nie należy w tym wypadku żądać.

Fabrykantom likieru, którzy nie reflektują na płacenie podatku w ratach, można na prośbę, którą mają wnieść do władzy skarbowej I. instancyi, odroczyć za złożeniem zabezpieczenia termin zapłaty przypadającego podatku dodatkowego do końca maja 1915. Zabezpieczenie złożyć należy w jeden ze sposobów dopuszczonych w § 32 przepisu wykonawczego o opodatkowaniu wódki.

E. Osoby podlegające kontroli.

Osoby, które wyrabiają wódkę lub trudnią się handlem płynów alkoholowych, wyszynkiem, sprzedażą lub drobnym handlem tychże, pozostają o ile chodzi o dodatkowy podatek, począwszy od dnia 1. lutego 1914, przez 60 dni pod urzędową kontrolą, są więc w czasie tym obowiązane co do swych zapasów płynów alkoholowych, o ile zapasy te nie są uwolnione od dodatkowego podatku, lub nie zostały sprawdzone celem wolnego od podatku użycia, wykazać się z nabycia albo uiszczenia dodatkowego podatku.

Organom skarbowym przysługuje w ramach przepisów ósmego i dziewiątego rozdziału ordynacji o cłach i monopolach państwowych, prawo wchodzenia za dnia, ilekroć uznają to za potrzebne, do lokali jakoteż miejsc wykonania przemysłu i sprzedaży, w których płyny alkoholowe się przechowuje lub pozbywa, dalej prawo czynienia poszukiwań, spisowania znajdujących się zapasów płynów alkoholowych, podlegających dodatkowemu podatkowi i żądania z uwzględnieniem terminu zgłoszenia i zapłaty — wykazania się z uiszczenia dodatkowego podatku lub nabycia.

Osoby, wykonujące przemysł, są obowiązane dozwalać organom skarbowym wstępu do wyżej wymienionych lokali i na żądanie udzielać im osobiście lub przez swój personal służbowy potrzebnej pomocy.

Zaniechanie żadanego wykazania się podlega karze w wysokości cztero- do ośmiokrotnej kwoty dodatkowego podatku od tej ilości alkoholu, co do której wykazanie się nie nastąpi.

Na powyższe postanowienie zwraca się niniejszem uwagę celem ścisłego przestrzegania z nadmienieniem, że blankiety na zgłoszenia wydaje się bezpłatnie w najbliższym Oddziale straży skarbowej i najbliższym Urzędzie podatkowym i że tam udziela się także bliższych informacji i wyjaśnień co do wnoszenia zgłoszeń.

Z c. k. krajowej Dyrekcyi skarbu we Lwowie.

C. k. uprzyw. Towarzystwo ubezpieczeń Austriacki Feniks we Wiedniu
 Generalna Reprezentacja we Lwowie.

Zwracamy niniejszem uwagę Szan. P. T. Publiczności na to iż w miejsce naszej dotychczasowej agencji w **Tarnowie**, zastąpionej przez p. **Józefa Trubera**, otworzyliśmy z dniem **1-go stycznia 1914** w temże mieście

Główną Ajencyę

której kierownictwo oddaliśmy firmie:

Markus Maschler i Joachim Nieger
w Tarnowie.

Wyłącznie tym panom zatem przysługuje prawo działania w naszym imieniu.

C. k. uprz. Tow. ubezpieczeń
Austriacki Feniks we Wiedniu.
 Generalna Reprezentacja we Lwowie.

Dobre harmonijki K 5 — Niema ryzyka! Na moje harmonijki niema nałożonego cła, ponieważ są to wyroby krajowe. — Wymiana dozwolona lub zwrot pieniędzy.

- Nr 300°/_o: 10 tastrów, 2 rejestry, 28 tonów, wielkość 24x12 cm., 5 K.
- Nr 654°/_o: 8 tastrów, 1 rejestr, 24 tony, wielkość 28x14 cm., 5-40 K.
- Nr 656°/_o: 10 tastrów, 2 rejestry, 28 tonów, wielkość 30x15 cm., 5-80 K.
- Nr 305°/_o: 10 tastrów, 2 rejestry, 50 tonów, wielkość 26x14 cm., 6-40 K.
- Nr 663°/_o: 10 tastrów, 2 rejestry, 50 głosów, wielkość 31x15 cm., 8-60 K.

Samouczek do każdej harmonijki zadarmo. wysyła za pobraniem c. i k. nadw. dostawca JAN KONRAD, Dom wysyłkowy instrumentów muzycznych, Brüx, Nr 339 (Czechy). — Katalog głony z 4000 rycin, na żądanie dostanie każdy zadarmo, oplatnie. 436 1 5

Ogłoszenie konkursu.

Rada powiatowa w Pilźnie rozpisuje konkurs na posadę konduktora drogowego z płacą roczną 1600 K i ryczałtem na objazdy w kwocie 400 K z prawem emerytury i stabilizacji oraz 3-ma dodatkami 5-cio letnimi w wysokości 10% stałej płacy, liczonymi od dnia stabilizacji.

Posada będzie nadana od 1 kwietnia na 1 rok prowizorycznie, poczem może nastąpić stabilizacja.

- Kandydaci wykazać się winni:
- a) że nie przekroczyli 30 lat życia,
 - b) że ukończyli z dobrym postępem krajową szkołę dla konduktorów drogowych,
 - c) że odbyli przynajmniej jednoroczną praktykę bądź w Wydziale krajowym lub przy Wydziale powiatowym.

Podania należy udokumentowane wnosić należy do Wydziału powiatowego w Pilźnie **do dnia 28 lutego 1914 r.**

Pilzno, dnia 17 stycznia 1914.

Wydział powiatowy
 Sekretarz:
Tvralski m. p.

Prezas:
Roy m. p.

BENGALSKI

proszek i magnezjowy na przedstawienie i jasełka, pełna skład ogni sztucznych

H. Niemetz w Krakowie
382 Karmelińska 15. 7 0

Biuro

pośrednictwa pracy

w Podgórzu ul. Krakowska 5 Tel. 2559
zawładania Szanownych P. T. Pracodawców, że obecnie jest w możności dostarczyć każdej chwili wszelkiej służby domowej. Wpisowego biuro nie pobiera. Zapłacona należność w razie zmiany nieodpowiedniej służby obowiązuje biuro do 2 miesięcy.
919 3 11

Obrazem

młodości i piękności będzie i Pani, używając oryginalnego wschodniego kremu piękności i mydła „Zeldijje“. Próbną stoik 80 hal. wielki stoik 1 60 K, wielki złoty stoik 2 40 K, mydło 1 K. Dostać można w aptekach, drogueryjach i perfumeryjach. Wielokrotne odznaczenia. Ostrzega się przed naśladownictwem. Jedyni wytwórcy: Perfumerie Orientaler Zeldijje G. Proche, Brčka, Bośnia.

826 2 10

Najemny wyrób

bielizny męskiej i damskiej we wszelkich wykonaniach, po przesłaniu materiału. :: Bardzo szybka i punktualna dostawa, tylko dla kupców. :: Bardzo niskie ceny. Wyrób bielizny ruchem maszynowym. — **S. Neufeld, Wiedeń, XVI., Heigerloinstrasse 22.** 305 3 0

Wypędzenie włosów zapobiega, porost wzmocnia, łupież usuwa — całkiem pewnie i skutecznie jedynie tylko

SZUM

Wazędzse do nabycia po 25 hal. Sprzedawany po niższej cenie jest nieprawdziwy! — 320 7 0

I. Wiedeński konces. zakład używanych pojazdów i uprząży

ma zawsze na sprzedaż w bardzo wielkim wyborze bardzo piękne, od zamożnych osób pochodzące landa, pokryte jedno i dwukonne kuczerfietony wazelkiego rodzaju, lekkie kabriolety, browne i t. d. — Kupuje też wszystkie ze zwiniętych stajen za gotówkę lub przyjmuje w komis **Karol Fischer, Wiedeń, II, Praterstrasse 72 Hotel Nordbahn. Tel. 20107.** 241 9 0

Przeciw astmie
duszności wskutek kataru okazują się skuteczne — mi papierosy i proszek **Dra Cléry**. Próbką zadarmo, opł. Pisać pod adresem: **Dr Cléry, 53, Bd St. Martin, Paris.** 328 5 0

Po najwyższych cenach kupuje używane ubrania męskie i damskie, **M. Schwarz, Kraków, ul. Józefa 1.** Kartka wystarczy. 522 8 20

Miód pszczelny

prasay, z poleceniem naturalny. Akacyowy lub lipowy, wysylka włączona w blaszankach 5 kg. za zaliczką **K 8 50.** Dla kupców wysyła się próbki i oferty. **Pierwszy węgierski wywóz miodu pszczelnego, Balatonfőkajnar** 209 4 0

Herbata z Brodów Od dawien dawna z swej dobroci i zapachu uznana prawdziwą **Herbatę rosyjską** zbiera majowego, poleca **Kandai** 7 0
W. ADAMOWICZA
w Brodach na pograniczu rosyjskim
1 fant „Faniłinczi“ bardzo dobrej K 2 80
1 tunc „Melange de Moskou“ w oryg. opak. najlepszej 5 —
1 tunc „Imperial“ cesarskiej, w oryginalnem opakowaniu 7 —
1 fant „Krasnow“, z najlepszym herbat. kwiatowycm 2 40
Kawa Ceylon, gruboziarista, franco 5 kg. . . 13 i K 20 —
Grzybki litewskie, b. ładne. 1 kg. K 9 —

OBUWIE WIECZOROWE

W Krakowie tańczą
Tango!

- TANGO** buciki atlasowe czarne lub kolorowe K 12 50
- TANGO** buciki z I-a lakieru chromowego „ 14 —
- Salonowe pantofelki atlasowe kolorowe i białe „ 6 50
- Salonowe pantofelki (Pumps) z I-a lakieru chromow. lub aksamitne „ 7 50
- Białe pantofelki glace lub lakierowe K 4 80 i „ 5 —
- Męskie lakiery całe lub półbuciki najn. fason cena karnawałowa tylko „ 12 50

Alfred Fränkel, Sp. kom.
CENTRALA DLA GALICJI **Kraków, Rynek główny 14.**
Zastępca: **L. Steigler.** Telefon Nr. 2347.

Miłośnikom kwiecia
poleca nowo otworzona
Swietlica kwietna „Żywiec“
Zygmunta Soswińskiego 354 7 0
Kraków, Karmelińska 1. 9.
Rośliny doniczkowe — palmy, araukarye i t. p., kwiaty cięte, oraz wszelkie wyroby w zakres ogrodnictwa artystycznego wchodzące, jako to: bukiety, wiązanki, żardinery, kosze kwiatowe, wieńce. — Wielki wybór waz stylowych. Zlecenia z prowincyi uskutecznią się natychmiast.

Starszy inżynier wykonuje projekta, matryce, kosztorysy, na wszelkie budowle w mieście i na prowincyi, sprawdza rachunki budowlane, oraz wszelkie roboty techniczne, warunki b. przystępne. Wiadomość w redakcyi „Fides“ ul. Floryańska 43. przyjmie administracya. 749 3 3

Sklep towarów mieszanych. połączony z handlem wędlin, elegancko urządzone, zaraz do sprzedania. Wiadomość w biurze anonsów **Maryana Huczyca, Kraków, Jagiellońska 7.** 969 2 3

Za bezcen!

Resztki okazyjne na kostyumu, suknie i bluzki, wełny, aksamitu, alpaki, flaneli barchanu, jedwabiu, krepy, markizety, etaminy i t. p. **Kraków, ul. Dietlowska 69, wejście od ul. Brzozowej 4, I piętro.** 714 3 6

Najlepszy i najtańszy środek DO **FARBOWANIA WŁOSÓW** jest **Czernego Tanningene**
Zachowuje długo kolor, nie puszcza nigdy. K 5. Listy: Wiedeń, XVIII., Karl Ludwigstr. 2. Skład: I. Maximilianstr. 9.

PIĘKNOSC zachować można bardzo długo przy ciągłym użyciu **Czernego mleka różanego** K 2. Do tego mydło balsamowe 60 hal.

CZERNEGO OSAN jest najlepszy do **ust i zębów**. Woda do ust — Osan K 1 80. — Proszek do zębów — Osan K — 90. Na składzie w aptekach, drogueryjach i perfumeryjach. 249 6 0

Z powodu wyjazdu **sprzedam** wraz budynkiem wspaniałym i pierwszorzędnem urządzeniem, znakomicie prosperujące

KINO w jednym z miast Galicyi zach. Okolica przemysł. i zamożna. Gotówka potrzebna 60—70.000 K. Wiadomość: **Biurowo „Ergon“ Krupnicza 9. Telef. 445.** 1099 2 4

leczy bez wstrzykania u m. choroby przewodu moczowego, pływienie (rzeżączka), niedomaganie pęcherza, gdzie wszelkie inne środki okazały się bezskuteczne.

hernial-dragées
1 pudełko (100 sztuk) koron 5 —
2 pudełko na 1 kuracyę. Wyrabia „Delta“ Laboratoire de Produits Chimiques à Paris.
Do nabycia tylko przez skład centralny dla Austro-Węgier: **Erwin Lederer, aptekarz, Budapeszt, IV., Muzeum-körut 21.** Za zaliczką lub nadaniem należności. 159 6 0

Parcela z dwoma parterowymi domami, o trzech frontach, przy bardzo ruchliwym rozdrożu w Tarnowie, z powodu wyjazdu właściciela, pod bardzo przystępnymi warunkami do sprzedania. Gotówka potrzebna 10.000 K. Informacye: **Kraków, ul. Szlak 33. parter. drzwi Nr 2. między g. 7-9, 1-3, 7-10 wieczór.** 934 2 4

Administracya „Nowej Reformy“ przy ulicy św. Anny 3 (na parterze).

Do wynajęcia

przy ulicy Floryańskiej 1. 18, dwa mieszkania frontowe, słoneczne od 1 kwietnia b. r.
 1) II. piętro: 5 pokoi, nyża, kuchnia, przedpokój, weranda i łazienka, z trzema wejściami i zaprowadz. oświetl. elektrycznym.
 2) III. piętro: 3 pokoje, nyża, kuchnia, przedpokój i łazienka, z zaprowadz. oświetl. elektrycznym.
 Bliszej wiadomości udzieli firma W. Satalecki. 953 2 4

Poszukuje

zdolnego korespondenta polsko-niemieckiego, ze znajomością stenografii. Znajomość tańca spedycyjnego pożądana. Oferty powinny zawierać curriculum vitae. N. Kartzner w Podwojewódzkach. 881 3 3

Sprzedam kasę

„National“, zamienię za pianino lub fortep. „Okazyja 100“ p. r. Kraków. za okazaniem kwitu. 896 2 3

Młodszy pomocnik handlowy z działu towarów mieszanych poszukuje jakiegokolwiek posady zaraz. Zgłoszenia: Adam Korczowski, Świątyniki Górne. 926 2 3

Starszy asystent

farmacyi poszukuje posady lub zastępstwa. Wiadomość apteka Ujście Solne koło Bochni. 953 3 3

Wózek i sanki

w 1 sztuce, bardzo lekki, na jednego konia, inne wózki, pewno pokryte i lande nży wane, lekkie, bardzo tanio, szory rozmaite chomonta nowe i kilka par używanych poleca Piotr Parafinski. Zakład rymarski, Kraków, ul. Długa 1 36. 681 5 5

MOËT & CHANDON

JEST WINEM
 SZAMPAŃSKIM
 NAJWYZSZEGO
 DWORU I
 ARYSTOKRACJI.

ROK ZAŁOŻENIA
 1743

NAJZNAKOMITSZA MARKA
JAS HENNESSY & CO COGNAC
 TYLKO ORYGINALNE NAPELNIANIE

430 2 0

Magazynier i ekspedytor

fabryczny, obznajomiony z wszelkimi czynnościami fabrycznymi, posiadający dobre świadectwa, poszukuje posady. Na żądanie złoży kaucyje. Zgłoszenia pod „Zdolny“ Adm. N. Reformy. 954 3 4

Słoneczne

z wielkim komfortem urządzone mieszkania, ogrzewane centr. ciepłą wodą, z łazienkami i kuchniami gazow., z oświetleniem elektr. i gazowem, z telefonami: domowym i miejskim, z opylaczem elektr. przy ul. Biskupiej 1. 6. Do wynajęcia od 1-go kwietnia, codziennie od 10—12, albo 2—4 do ogłaniania. 956 3 5

Panna

umiejąca pisać na maszynie wszystkich systemów, oraz biegle stenografować po polsku poszukuje posady każdego czasu. Zgłoszenia pod „M. B.“ przyjmuje Adm. Nowej Reformy. 802 5 6

Najwyższe odznaczenie światowe!

Najprzedniejszą

HERBATĘ CEYLON

„Rangalla Ceylon Tea“

Pod własną marką ochronną „Falma“, importowaną wprost z Ceylonu, a urzędownie chem. badaną po cenie:

Nr 1 opakow. czerw.-złote K 1.40 za 125 gr K 0.75 „62 1/2 „

Nr 2 „ „ fiolet.-złote K 1.20 za 125 gr K 0.60 „62 1/2 „

przy odbiorze 1 klg. naraz, franko opakowanie i porto do każdej miejscowości Austro-Węgier. — poleca

A. HAWELKA W KRAKOWIE

Ces. i król. Dost. Dworu Austr.-Węg. i król. Grec.

Dla pp. kupców i Kolek rolniczych odpowiedni rabat. 904 2 6

Kto dotychczas jeszcze nie zna Kathreiner Kneippa kawy słodowej niech teraz kupi pakiet i spróbuje.

Do wyrobu tej od lat 23 najulubieńszej i za najlepszą uznanej kawy, wybudowano obecnie nowa wielką fabrykę. Zapomocą najnowszych maszyn i postępowych urządzeń został słynny Kathreinerowski sposób fabrykacji „prawdziwej Kathreiner kawy słodowej“ znakomicie ulepszony.

Jeśli „Kathreiner“ był dotąd w ogóle najlepszym z najlepszego w swoim rodzaju, to teraz pod względem podobieństwa w smaku do prawdziwej kawy kolonialnej prześcignął samego siebie.

Aromatyczny, wydatny, posilny, a przytem zdrowy i tani napój: — oto Kathreiner!

Drukarnia Literacka w Krakowie.

Nieeksplodujące.

Ogień ozerwony I-a, bezdymny, oraz światło księżycowe do oświetlenia żywych obrazów, szopki, tańców na balach i t. p., najtańsze, bo najlepsze tylko z laboratorium M. Mądrykowskiego, Kraków XII/10, Przegorzały. — Próbkę darmo i opłatnie. 336 10 0

Konces. Biuro

PORADY PODATKOWEJ
ul. Kremerowska 12, sporządza fa-
syel deklaracje, udziela informacji.
828 4 10

Hotel Pension Anglaise-Hotel Walsdorff

w pięknym położeniu, z całym kom-
fortem urządzony. Ogrzewanie cen-
tralne, światło elektryczne, doskona-
ła kuchnia. Ogród. Cena od 8—11
franków wraz z utrzymaniem i ob-
sługą. Osobne pokoje począwszy od
3 franków. 376 5 0

Karetka

sabr. Lohnera i powóz półkryty, ta-
nie do nabycia. S. Mądry Kraków.
Franciszkańska 4. 608 6 6

Poszukiwany

inteligentny starszy pomocnik han-
dlowy z działu delikatesów, obzna-
jomiony z czynnościami z zakresu
ofetetu. Zgłoszenia pod S. P. poste
restante Kraków, Główna poczta.
970 2 4

Kupię dom

niezbyt wielki, słoneczny, za
gotówkę. Listowne zgłoszenia
szczegółowe przyjmuje z grze-
czności D. Szolajski, ul. Ja-
giellońska 11, Kraków.
1011 2 2

Za 6 K miesięcznie

abonament na prasowanie ubrań.
Górka, krawiec, Długa 18. Telefon
3027 838 4 5

Józef Witkay

konc. naucz. tańców
ul. Szczepańska 1. 5.
rozpoczyna w połowie stycznia
1914 r. nowy

Kurs Lekcji Tańca

Zgłoszenia przyjmuje Amalia Wit-
kay, ul. Krupnicza 22, od 10—12
i od 2—4 g. 633 9 10

Spółnika

z kapitałem od 4000 koron poszu-
kuje się do pewnego i dobrze się
rentującego interesu. Zgłoszenia
„Z. L. 1914“ poste restante
Kraków. 831 6 10

Zaraz do wynajęcia

3—5 pokoi, przedpokój, ku-
chnia i t. d., od 1 stycznia
1914, przy ul. św. Anny 3.
Wiadomość u dozorcey domu.
691 12 0

Osoba

w średnim wieku poszukuje posady
do towarzyszenia samotnej, zanej
pani. Zgłoszenia L. Ch. Kraków,
poste restante za okazaniem kwitu
inseratowego. 845 2 4

Z powodu wyjazdu

jest zaraz do sprzedania pod
przystępnymi warunkami: kilka
realności w Żywcu, w środ-
mieściu położonych, jakoteż
nowowbudowany „Kinoteatr“
dobrze prosperujący i według
najnowszych wymagań urzą-
dzony. Zgłoszenia przyjmuje
Antoni Kasztelnik masarz
w Żywcu. 883 2 3

Przepuklinę i wola

leczy się w 8 dniach. —
Zapytania pod znakiem F. H.
3758 przyjmuje Haasen-
stein et Vogler T., a.,
Praga-II. 356 5 0

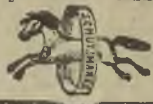
Grand Prix, Powszechna Wystawa Paryska 1890.

Kwizdy płyn restylucyjny

woda do mycia koni. Cena flaszki K 2:80
Przeszło od 60 lat używany w stajniach nadwornych i staj-
niach wyścigowych do wzmacniania przed wielkimi nateżeniami
i do przywrócenia sił po wielkich nateżeniach, przy sztywności ścię-
gien itp. uzdalnia konia do nadzwyczajnych czynności w treningu

Kwizdy płyn restylucyjny

(brzmienie słów, winieta i opakowanie ochronione) prawdziwy
tylko z obok znajdującym się znakiem chronnym. — Do nabycia
we wszystkich aptekach i drogueryach. — Ilustrowane katalogi gratis i franco.
Główny Skład Franciszek Jan Kwizda, c. i k. austr.-weg. k. rumoński i k. bańg.
dostawca nadw. aptekarz obwodowy w Korneuburgu pod Wiedniem. 152 2 0

Warszawskie Ziemiańskie Tow. Mleczarskie

w Sosnowcu, ul. Starososnowiecka 14

poleca do sprzedaży hurtownej we wszelkich ilościach
wyborowe masło deserowe, solone, sery litewskie,
śmietaną, grzyby, śmietankę sterylizowaną i inne

Ceny bieżące notowane w miejscowych gazetach.

268 4 0

W. Halski, Kraków

Sukiennice 21-22 ul. Szewska 23

poleca na zimę 787 4 0

słynne piece systemu Dauerbrand, marki Meteor i Auto-
mat „Swoboda & Co“, tysiącrotnie wypróbowane
w mieszkaniach, salach szkolnych, kościołach i t. p., oraz
wielki wybór saneczek i łyżew najnowszych systemów.

Pierwszorzędna „Szkoła Tańców“

K. KOWALSKIEGO

W KRAKOWIE, UL. ŚW. TOMASZA 29, I. P.

ROK ZAŁOŻENIA 1880.

285 2 0

Przyjmuje wpisy na lekcje i komplety każdego czasu, uczy ludzi wszystkich
kategorji, pracy i nauki, tworząc jednak zamknięte koła tak pod względem
inteligencji, jak i doboru towarzyskiego. Udzielam lekcji także w Pensyona-
tach, Stowarzyszeniach i domach prywatnych, wyjeżdżając na żądanie do każdej
miejscowości. Nauka sumienna i metodyczna. Ceny umiarkowane

Najtańszy i naj-
lepiej skutkujący.

Srodek rozwalniający.

(Neusteinowskie pigułki Elżbiety)

Przed wszystkimi podobnymi przetworami pod każdym względem należy się im pierwszeń-
stwo. Pigułki te nie zawierają żadnych szkodliwych substancji; używane z bardzo wielkim
skutkiem w chorobach dolnych organów ciała, rozwalniają łatwo, czyszczą krew; żaden
srodek leczniczy nie jest korzystniejszy i przytem tak zupełnie nieszkodliwy do zwalczania

ZATWARDZENIA

niezawodnego źródła bardzo wielu chorób. Z powodu ocukrzonych formy chętnie zżywiają
je nawet dzieci. 300 10 15

Pudełko, zawierające 15 pigulek, kosztuje 30 halerzy; zwój, obejmujący 8
pudełek, a więc 120 pigulek, kosztuje tylko 2 K. Po otrzymaniu należności
K 2:45 wysyła się 1 zwój pigulek opłatnie.

Ostrzeżenie! Przed nastawionymi ostrzega się usilnie. Żądać „Filipa
Neusteinowa pigulek rozwalniających“. Prawdziwe tylko wtedy,
gdy każde pudełko i ponczenie opatrzone jest naszym podług ustawy proto-
kółowanym znakiem ochronnym, wciśniętym czerwono-czarnym drukiem „Sw.
Leopold“ i podpisem „Filipa Neustein, aptekarz“. Nasze protokołowane opako-
wanie musi mieć podpis naszej firmy, Apteka FILIPA NEUSTEINA pod „Sw.
Leopoldem“ Wiedeń, I., Plankengasse 6. — Skład w Krakowie w aptekach:
K. Wiszniewskiego, W. Redyka i K. Jahra (dawniej Gralewskiego), pod „Bia-
łym Orłem“, Rynek, A-B, 45, Redera, Karmelicka 23, we Lwowie, apt. Z. Ruckera pod
„Srebrnym Orłem“, ul. Skarbowska 7.

Mężczyzna

w poważnym wieku, z dochodem
kilkaset koron miesięcznie, pragnie
się poznać w celu matrymonialnym
z inteligentną starszą panną lub
wdową. Posag wymagany. Dyskre-
cja zapewniona. Łaskawe zgłosze-
nia po koniec stycznia b. r. pod L.
Karol, poste restante Kraków I.
769 3 3

Méthode Berlitz

Mme de Ferrières Pro-
fesseur de Français
Łobzowska, 4. parter.
750 7 10

Do sprzedania

kilka mniejszych folwarków bardzo
korzystnie EKONOMIA, Kraków
Bonerska 4. 840 3 3

Mamy do pożyczania

na II hipot. K 20.000 i K 30.000,
na I hipot. K 62.000 Wiadomość
Biurowi „Ergon“, Krupnicza 9 Telef
445 1010 3 4

Gustowne • i łatwe • do
• samoczesania •

• Fryzury •

wyrabia ze • swoich • wło-
sów • jakoteż i z danych •
Fryzyer • ul. Wolska 1. •
936 6 10

Droguerya

do wydzierżawienia. Zgłoszenia
Mr H. Nowak Gorlice
928 4 10

Leśniczy

fachowo wykształcony z odpo-
wiednią praktyką, w sile wie-
ku, potrzebny od 1 kwietnia
b. r. Zgłoszenia z odpisami
świadectw i podaniem warun-
ków, pod adresem Zarząd dóbr
Chorzeliów. Podania nieuwzglę-
dnione pozostaną bez odpo-
wiedzi. 1028 2 3

Do wynajęcia

od 1 lipca b. r. lub do sprzedania:
dom III p. przy plantach Dz. VI.
obecnie przez zakład naukowy zaj-
mowany. Dom ten składa się z 8
sal frontowych i 3 tylnych, każda
o 2—3 oknach i z kilku mniejszych
pokoi po jednym oknie, wszystkie
widne, jasne, słoneczne, podwójne
wielkie ze wszystkich stron wolne
gaz, elektryka, wodociągi etc.
Wiadomość: Dom Handlowy S.
Binzer, Kraków, ulica Andrzeja Po-
tockiego 1. 7. — Telefon 1437
945 2 2

Kupuję i sprzedaję

używane meble, garderobę me-
ską i damską, futra, jakoteż
inne przedmioty. — S. Katzner,
Bracka 5. Korespondentka wst-
starczy. 922 3 20

Ernestyna Kohn

Pierwsza i najstarsza
Pracownia i magazyn
robót ręcznych
Kraków, Floryańska 15.

poleca roboty ręczne, również
wszelkie do tychże potrzebne
przybory. Przyjmuje wszelkie
zamówienia w zakres ten wcho-
dzące i oprawy poduszek, dy-
wanów i t. p., wykonując je
najstaranniej, po cenach umiar-
kowanych. W wielkim wybo-
rze włóczki na żakiety i do
robót perskich, smyrneńskich,
kilimowych i sudan
4 0

Cena numeru pojedynczego 6 halerczy.